

رومان

Roman

سه فہری
نیوہی بکوژیک

Seferi miwey
bikujek

هوشنگ سک شیخ محمد مہدی یوسف

Hoseng sex mukemed

Zagros Printing Press

رۆمان

سەفەرى

نيوهى بكوژيىك

هۆشەنگ شېخمەمەد يوسىف

لە رۆژانى 20 – 26 / 6 / 2002

كوردستان / دەھوك

پیشکشه بهو دوومرۆقهی که له زمه نیک
وهک زمه نی نوسینی ئەم رۆمانه وه حوزهیران
بوو ، بو دواجار به جییان هیشتم .. ههردوو
خۆشهویست ، دایک و باوکم ..

سەوزايى و لەبەر ھاژە و خۆرەى ئەو ئاوانەدا ..
سەدان ناپاكيى ئەنجام ئەدات ، بەھار .. پيسە ..
چونكە ھەموو دەم و ساتەكان فریو ئەدات ، ئەو
بەعیشوھ و نازە كوشندەكانى .. زەمەن ئەكوژيٲت ..
جى ئەخوش ئەكات ..، بەھار لەو ساتانەى خۆى بە
جوانترين پەلك و گولالە و ئاواز و تەپايى و ناز و
شۆخبيھوھ نیشان ئەدات ..، ئا لەو ساتەدا .. ئەو
خيانەتەكانى خۆى لە دەستە خوشكەكانى ئەكات ..
لەو ساتەدا بى وەفاترين تو ئەكاتە بيستانەكان ..
ژەھراويترين ئاواز بە گوئى بالندەكاندا ئەدا .. لەو
ساتانەى بەھار ھەموو شتيك .. دار و بار و ئاو رووبار
و گيا و گولالوك و كوريكە و مەل و شالوور و
بالندەكانى ديكە و زيندەوەرە بچوك و گەورەكان
شەيداي خۆى ئەكات .. ئەو ..، لەو كاتەدا درۆزنترين
وەرزە .. كوشتەترين وەرزە .. تەنانەت لەو ساتانەدا ..
جوانترين تاوان و گەورەترين بەدنامەكبيھەكانى خۆى
نمايش ئەكات .. لەو عومرە كورتهى خويدا ..

ئيدى ھەستم كرد ون ئەبم ، لەسەر كورسيھە سپيھە
پلاستيكيھە ، دانيشتيووم .. ، ژنەكەم چوو
كچەكەمان بخەويئى ..، تا ئەو ساتە لە بېرم بوو ،
كەخەريكى خويئندەوھ بووم .. چيروكى پايزيكي
درەنگ وەختم ئەخويئندەوھ .. پايزيك كە خەريك بوو
.. خۆى ئەكوشت ..، دارە رووتاوھەكانى خۆى
ئەپرينەوھ .. پەلكە زەردەكانى گر ئەدان .. توژ و
غوباريكى سەيرى ھەئەكرد و بەپرووى باخچەكانى
دائەدا .. پايزيكي توپە بوو ..، گلەيى لە وەرزەكانى
ديكە ئەكرد ..، بەھار مەكربايزيكي بى حەيايە .. گوايە
شەرمە ..، بەلام ئەو دەستە خوشكى ھەموو مەلە
سوزانى و پەپولە بيئامووسەكانە .. ئەو لەناو گەلا و

دریژترین خهفەت .. دوورترین قەھر و مەزنتترین کول و ژان ئەگەییەنیتە رەگی ئەم دارانەوہ .. ھەموو دارەکان .. شاتان و گەراز و توو ھەنجیر و بەھی و شەنگەبی و..... ئیدی ئەو سەر لەو خەلیاقەتەکان ئەشیوینیت .. گولە جیرانەکان لە یەکدی توپە ئەکات .. تولەپرییەکان و لاوڵاوەکان ئەکاتە دوو دۆستی ھەمیشە لە یەکدی زیز ، ھاژەیی رووبار و ئاوازی شالووورەکان ھەمیشە تیکەلی یەک ناکات و پەرژینیک لە خورە .. رقیک لە دەنگ ، ئەخاتە نیوانیانەوہ .. ئەو ھەمیشە شەیدای توپەبوونی کوکوختییەکانە لە تفتیلکەکان ، بەردەوام مەراقی سەرخۆشکردنی پاسارییەکانە تا ئیواران نەچنەوہ سەر لانەکانیان و چیچەلۆکەکانیان بە برسییەتی بخەون .. ئەو ھەمیشە سۆراخی بەیارەکان لە با ئەشاریتەوہ و بەدزییەوہ لە نیوان ھەرمی و سیوہکاندا دەیان درۆ و بوختان ئەچنی .. ئەبوایە ئەو رەنگی رەش بوایە .. رەش وەك شەوی ناو

پەلکەکانی خۆی .. رەش وەك ئەو پشیلە رەشانەیی لە جنۆکەکان ئەچن.

وردە وردە بیرم ئەچۆوہ ..، پایز چ توھمەییەکی دیکە ئەداتە بەھار .. بیرم ئەچۆوہ .. بەراستیەتی یان گالته ئەکات .. سوورە لەسەر ئەوہی خۆی بکوژیت یان تەنیا ئەیەویت باخچە رووتەکان بترسینیت و گەفیک لە زەمەنی خۆی بکات و شوینەکان بخاتە مەترسییەکەوہ ..،

خەریک بوو پرسیاریک بکەم ، بەلام بیرم چوو .. چبوو ؟ پرسیارەکەم لە پایز بوو .. یان لە بەھار .. لەپەر وەك بروسکە یەك گووتم .. ژنەکەم لە بەھاردا چوو کچەکەم بخەوینیت یان پایز بوو ..، ترسام بەھار بیت و غەدری لیبکات و پایزیش بیت بیسووتینیت .. ھەندی دەنگ .. بە یەكجار بی پیشەکی لەناو کاغەزەکانی سەرمیزەکەم ھەلستان کە ھاتنە گویم ھەندیکیانم ناسینەوہ و ھەندیکیان نە ..،

دەنگىك زۆر لە دوورەووە ئەھات زانيم ئەووە ھى ئەو
گۆرانىيىژەيە كە خۆشمەويّت كەچى ئەگريا ..
گريانىك .. وەك ئەوھى بلىي لە ژوورىكى تەنيادايە و
بۆ شتيك .. خەميك .. قەھرىك ئەگري .. ئى نەمزاني
قەھرەكەى ھى ميللەتيكە يان گوليک .. ھى وەرزيكە ..
يان گەلایەك .. يان ھى پشيلەيەكە .. ويستم بىر
بكەمەوہ .. ئەبى ئەم گۆرانىيىژە دەنگخۆشە بۆ
بگريت ؟! ويستم پيشبينيەك بەكەم .. ويئەيەك لە
خەيالى خۆمدا بنوينم ، تەماشاي ويئەكاني گريان
بەكەم .. كەچى يەكسەر چريكەى ژنەكەم وەك ئەوھى
سواری گقەى با بوويّت ھات و ھاواری كرد ...
كچەكەم .. كچەكەم .. كچەكەم .. دەنگەكە ئەوئەندە
خيبرا ھات .. نەمتواني لەگەل نەفەسيكدا .. لە
ھەناسەيەكدا بيگرم .. زۆر بە خييراى تپپەرى و
گوچكەيەكى منى لەگەل خۆ برد .. دەنگەكە لەناو
ئەو گوچكەيەمدا ھەر ئەزىنگايەوہ .. دەنگى ژنەكەم
زۆر لە جاران تيزتر و بەھيز تر بوو .. ئەو ھەميشە

زوو زوو ئەيچريكاند .. ھەر زىندەوھريكى لە پىر ديتبا
زىرەى ئەكرد .. زۆر ئەترسا و ھاواری ئەكرد .. ئى
ئەمجارە دەنگەكەى زۆر ترسناكتر و خەمبارتريش
ديار بوو .. دەنگەكەى لەناو ئەو گوچكەى كە لە لاي
خۆم ماپۆوہ .. نەما ، ئى لەناو ميئشكەمدا دەنگەكە ھەر
ئەھات .. كچەكەم .. كچەكەم .. تيكەل بەدەنگى
گۆرانىيىژەكە بۆوہ .. كە لەو كاتەدا زۆر نزيك ببۆوہ
.. ھەر وەك ئەو جارنەى كە كچەكەم دەنگى
ريكۆردەرەكەى لە پىر بلىند ئەكرد و دەنگى
گۆرانىيىژەكەش يەكسەر بلىند ئەبوو و جرفيكي بە
كچەكەم دائەدا .. ئيستاش دەنگەكە وا بلىند بۆوہ .. بۆ
كەمتر لە چركە وەختيک وامزاني لە ژوورەكەى خۆم
و كچەكەم لە باوئەشە و دەنگى ريكۆردەرەكەى زيادكرد
.. ئى دەنگەكە ئەينالاند ..

پرسیاری وەنەوشەكان لە تۆ ئەكەم .. پرسیاری
مەلەكان لە تۆ ئەكەم .. پرسیاری كوریکەكاني بەھار
.. گەلآكاني پايىز .. كلو بەفرەكاني زستان و گەرمایى

تەمموز .. پرسیاری ئاسودەگی .. دلنەوایی ..
بەختەوهری لە تۆ ئەکەم .. هاتووم و باهوژ و کوتر و
کیلگهی گەنم و گەلە گورگیکم لە گەلە .. کەرویشک
و ریوی و بەرخۆلەو کاریلە ی جوان جوان .. تا لە
هەوارەکانی تۆدا پرسیاری ژیانیکی کامەران بکەن ..
هاتووم پرسیاری تۆ ئەکەم .. ئەی ئەو هی سەرەو و
بنەو و دەوری تەنیشتەکانی من و ئەم مەلە
بەستەزمان و وەرزه نابووتانەت داو و خۆت بزر
ئەکەیت ، وەرە من هاتووم وەلامی ئەو پرسیارانەم
ئەوێت کە شعرەکان و ئاوازهکان لییان کردم ..
پرسیاری ئەو کەمانچە مەلەوئە ی کە هەرگیز بی مەعنا
عەزفی خۆی ناکات .. پرسیاری ئەو دەفە پر لە
شەتات و فرینە .. پرسیار گەلیک .. کە منی
گۆرانیییژ .. منی کوشتە ی جوانی .. سەرسام بە
لەزەت و توانەو لە شوخی وشەکان .. منی مەراقی
فەین و هەستان و گۆرانی گوتن لە بیهوشیدا ..
هاتووم وەلامی پرسیارەکانی ئەو کەمانچەم ئەوێت کە

لەغەیبوبەدا لیم ئەکات .. بەرسقی پرسیارەکانی ئەو
دەفە .. کە لە حەرامزادەیییدا لەگەل هەژانی خۆیدا
ئەیانژەنییت .. هاتووم ئەپرسم .. کوا .. کوا ..
گۆرانی .. گۆرانییەک وەلامی پرسیارەکانی کەمانچە و
دەفەکانی من بداتەو .. وەلامی وەنەوشە ی
ئینجانەکانی ژوورەکەم و ئەو کەرویشکە ی لە سەر
کاغەزی نۆتەکانم هەلبەز ئەکات .. هیشتا
گۆرانیییژەکە دەنگی نەببوە زایەلە .. لە پر دەنگ و
تەپە ی دەفیک هات .. دەفیک ئەتگوت پێشوازی لە
تەرمیک ئەکات .. یان هەوالی شەپیک .. یان کوشتنیک
رائەگەیهنییت .. ئەتگوت وا بە دەستی دەرویشیکەو
کە خوین لە پەنچەکانی فیچقە ئەکات .. هاواری کرد
.. کوژایەو .. کوژایەو .. نەمزانی .. یەکیک ،
سەرکردەیهک لە شەپیکی بیمانادا کوژا .. یان
دیسان پیاویک .. ژنیک یان کچیکی بۆ ئابروو
شوشتنەو کوشت .. یان ئەستیرەیهک رژا ..
بیەدەنگییەکی شکۆمەند .. هەموو دەماگی داگرتم ..

هیچ دەنگیك نەهات نەمزانی چبوو كوژایهوه ..
دەنگەكان .. هیچیان نەمان .. چەند چركەیهك وا
بێدەنگ رویشتن .. هەستم كرد كاسەى سەرم
ئەگوشرى .. بە بێدەنگى ئەگوشرى .. مېشكەم
ئەیهوئیت لە ئیو تەپلى سەرمدا بێتە دەر .. هەستم
كرد سەرم گەورە ئەبێت .. تەنیا مېشكەم ئەكشیت .. لە
كاسەى سەرمدا جې نایبتهوه .. ئەیهوئیت بێتەدەر
.. ویستم بە هەردوو دەستەكانم سەرم بگرم كەچى كە
دەستەكانم بەرزكردنەوه شتێك لە مشتما نەبوو سەرى
خۆمى پى بگرم .. پەنجەكانم نەمابوون .. كوانى
پەنجەكانم ؟.. ئەم پرسىارە لە یەكێك لە خانەكانى
مېشكەم پەرییە دەرەوه بى ئەوهى ئاگام لیبیت .. بى
پەنجە مامەوه .. كوانى پەنجەكانم ؟..

من ئەو هەموو وەنەوشە و هەلألانەم خستوونەتە
باخەلمەوه .. ئینجانەیهك نازناز و شەوبۆم بو
هیناوى .. ئەى سەرورەم .. بەس پیم بلى .. چیت لە
پەنجەكانم كرد .. كەمانچە و دەفەكەم .. باخچەكەم

.. بېستانەكەم هەموویان پرسىارى ئەوهم لێئەكەن ..
پەنجەكانم بدەیتەوه .. گەر پەنجەكانم نەدەیتەوه ..
بەچى مۆزىكاكانم بژەنم ؟.. بە چى باخچەو
بېستانەكان ناسوودە بكەم .. ئەگەر نا ئەكوژینەوه ..
ئەكوژینەوه ..،

كە ديسان ئەم دەنگە هاتەوه و دواى ئەم وشانە
كوژایهوه .. گوتم ديارە هەموو كەسەكان پەنجەكانیان
بزر كردووه .. لەو دەمەوه كە ئاگام لە كاسەى سەرم
نەمابوو .. گوتم ئەبیت ژنەكەم گوتمبیتى كچەكەم ..
یان پەنجەكەم ؟.. كە دەنگەكەى بێرەدا تىپەرى ..؟
نەمزانی دەنگەكەى بە مېشكەمدا یان بە گوچكەمدا
تىپەرى .. ئەوئەندە خیرا بوو ئیستا نازانم چۆن دلتیابم
كە گوتمى كچەكەم یان پەنجەكەم .. پرسىار لە كى بكەم
..، لەبا ..، یان لە كتیبەكان .. لەو پیاوێ زەریفانەى
لە كتیبخانەكەمدا لە گەل ژنە شەرمەكاندا زۆر بە
ئەدەبەوه قسە ئەكەن ..، یان لەو مندالەى لەناو
چىرۆكێكەوه .. دیتە دەرى و فشه بە هەموو شتێك

ئەكات و چىرۆكىكىش نىيە بە جدى ئەم منالە بكاتە پالەوانى خۆى و ئەويش رازى نىيە لەو چىرۆكى مندالانەدا .. ھەروا بە گىلى بمىنىتەوہ و ياخى نەبىت و شتى ناماقوول و سەير و سەمەرە نەكات .. ئەو منالە بىژمۆتەيە .. يەكەم جار من كەبىنم ئەو لە چىرۆكەكەدا لاگىرە و بەقسەى نوسەرەكەى .. خۆى تىكەل بەمنالەكانى دى ناكات و گویناداتە ئەو نوسەرە بەتەمەنەو حەز ناكات ببىتە بەشىك لەو يارىيە .. گوتم ئەو ھەتيوہ شتىكى لە بن سەردايە .. كە دواندم گوتى .. من لە ھەرزىكى تورپەھاتەوہ ھاتووم .. من باوك و دايكم لە شەپرىكەوہ كوژران كە ھىچ پەيوەندى بە وانەوہ نەبوو .. من لە باخچەيەكى تورپە ھەلەتم كە نەيئەزانى عىلاقەيەك لەگەل با دا ببەستى .. نەيئەزانى زىيانىك ھيور كاتەوہ .. من لە .. مەكتەبىك رامكرد .. كە فىرى نەئەكردم چۆن بژىم .. چۆن لە گەل منالەكاندا بىمە ھاوپى و ھاودۆست و ھاوخەم و شەرىكى قەھرەكان .. من ھەلەتم ، لە ويوہ

ھەلەتم .. كە ھىچ ئومىدىك نەبوو بۆ جوانى .. بۇئاسوودەگى .. بۆ ژيان .. ھاتم و ئەو نوسەرەش ناھىلىت گەورە بىم .. ناھىلىت دەم لە پرسىارەكانى خۆم بدەم .. ئەم نوسەرە بەدبەختە نايەويت منالەكان پرسىارەكانى خۆيان بكەن .. تۆ سەيركە ئەو .. ئەوانى بە راوہ كوۆتر و كوشتنى ھورچەكانەوہ چۆن خافلكردوہ ؟ چۆن چاوى ھەمويانى كوژاندۆتەوہ .. چۆن گوچكەى ھەموانيانى گرتوہ .. نايەلىت من كچەكان ماچ بكەم .. گوايە گچكەم و مەفروزە من ئەو شتانە نەزانم .. نايەلىت شەويك تا بەيانى دانىشم و روو لە ئاسمان بكەم و بلىم ئەى ژيان .. تۆ وەك مردنى باوكم و دايكم بى مانايت .. نايەلىت بە ھەرزەكان بلىم ھەمووتان نوقسانن و پىكەوہش ناتوانن تەنيا سالىكى بەختەوہر پىك بىنن .. ئەو نوسەرە نايەلىت .. ئىمەى گچكە شتى گەورە بلىن .. كە ئەو خۆى نازانىت ھىچ بلىت .. رى نادات منىش مايەپووجى ئەو بدركىنم .. ھىچ نەوتنى ئەو

ئاشكراكەم .. بلىم ئەو فىل لە منالەكان ئەكات ..
فىلى گەورەيان لىئەكات .. ئەو .. وا نیشان ئەدات كە
كليلى دەرگەكانى بەختەوهرى و ئاسوودەگى لايە بو
منالان .. كەچى درۆ ئەكات .. ئەو وا ئەزانى منالان بە
نوقلانە و .. بادام و باسوق خواردنهو ئەبنە پالەوانى
ژىكەلەى چىرۆكەكانى .. كەچى نازانى ئەو خوى
پيش منالەكان فريو ئەدات .. بپرو .. بپرو .. ئەى
نوسەرى نابوت .. بەدبەخت .. كەم ئەقل .. بپرو
پرسىارى بەختەوهرىت لە ئاقارىكى دى بكە .. جيا لە
ئاقارى نووسىن .. دوور لە دونىاي حەرف و شتەكان
.. بپرو دوور لە مەلبەندەكانى مندالى پرشيوە .. بپرو
تو لىردا نە گەورە ئەبىت و نە منالەكانىش گەورە
ئەكەيت .. لىردا نە زىرەك ئەبىت و نە منالەكانىش
پتر گىل ئەكەيت.

كوژايەوہ .. كوژايەوہ .. تەپەى دەست و پەنجەى
دەرويشانەى .. گورانىبىژەكە لە سەر دەفەكە ھەلسا
..، لى دەنگەكە حەقىقى نەبوو .. تەنيا يادگارى ئەو

دەنگە بوو .. كە دواچار من و كچەكەم لە
رىكۆدەرەكە پىكەوہ گويمان لىئەگرت و ئەو دەنگەكەى
بەرز كردهوہ ..، ئەو منالە بى پەنجەى .. پرسىارى
ئاسوودەگى ئەكات .. وەلامى بدوہ .. ئەى پىرى
تەنياى سەرە و بنەوہ و تەنىشت و روخەكانى من ..
ئەو كەمانچەى .. ئەو منالە .. ئەو دەفە .. ئەو وەرزە
تورەى پايزە .. وەلام .. وەلام .. بەر لەوہى لەم
سوراخەدا بزر بم .. بەر لەوہى لەم باخچەى ھاوار و
نالينەدا فى بگرم .. بەر لەوہى لەم پايزەدا .. لەو
ئىنتىحارەدا .. منىش بكوژىم .. وەك دايك و باوكى
ئەو كورە نەفرەت لىكراوہ .. وەك ئەو كوكوختىيانەى
منالىكى پەروەردە بووى چىرۆكەكان .. بە دار
لاستىكەوہ كە باوكى پيش ئەوہى ژنەكەى خوى لە
سەر ناموس بكوژىت و پيش ئەوہى خوشى لە
شەرىكى دەستە و يەخەى بى ئامانج و بى ھودا
بكوژىت .. بوى دروست كردبوو .. بەر لەوہى منىش
وەك كوكوختىيەكان لە سەر دەستى ئەو منالانەدا

بكوژييم .. له سەر دەستی ئەو منالانەى كەبەيانى
ئەوانيش رەنگە كە بى دايك و باوك گەورە ئەبن و ..
چيروكنوسەكەش نايانيريته مهكتەب و فيره خویندن
و نوسينهوه و خەون بينين و عشق و فرين نابن ..
ئەبن بە شاگردى حەلاقيكى چ نەزان و فيتهريكى
دلرەق و دارتاشيكي فشهكەر و لەبەر دەستی ..
شوفيريكي نەخويندەواردا كار ئەكەن و .. دواييش
ئەبنە پياو و خاوەن شەرف و خوشكەكانيان لەسەر
ناموس ئەكوژن.

تۆ ئەو كۆرە چاو جوانە بپاريژه .. من ئاگام لە
پەنجەكان و كچەكەم نەما .. تۆش خەمى ئەو گول و
كەمانچە و دەفەتە .. ئەو نوسەرەش خەمى ئەو
منالەپەتەى كە هەندى جار پرسیارى لە خو گەورەتر
ئەكات ..، ئەو پايزەش وا خو تالان ئەكات و
بەردەوام هەپەشە ئەكات و باسى بەهار و وەرزهكانى
دى ئەكات .. خەريكە سەرماى زستان بە درۆپەكى
گەورە و بوختانيكى گەورەتر لە قەلەم ئەدات و ئەليت

ئەوانە لە خەزنەكانى منەوه دزراون و زستان خو
پى با ئەدات .. ئەوهى زستان شانازى پيوه ئەكات ..
لە رەحمى ئاسوكانى منەوه دینه دەر .. ئەوهى زستان
بە مالى خو ئەزانيت .. ئەوه ئاسمانى منە
ئەبيارينى .. زهوييهك نيهه بو زستان بەفرى تيكات
.. ئاراستهيهكى نيهه بو باوبره تا تياى هەلكات ..
زستان بيناموسييهكه لە زەمەن بەحەرامييهوه
كەوتۆتە خوار .. بيژايهتبييهكه لە جوولە
ناشەرعييهكانى زەمەن .. بەفريارين رقى زستانە لە
غرورى من .. كاتيک سرووشت روت ئەكەمەوه ..
باران بارين قينى زستانە لە نەرجسييهتى من كە
زەمینهكان و رەگەكان تينوو ئەكەم ..، هەرگيز باوەر بە
زستان مەكەن بەوهى بتوانيت بو زهوق بيمەبەست ..
بەهەوهس .. دوور لەمن و لە رقى من .. توفانيك يان
زريانيك لە خوێهوه هەلسيني .. هەر گيز ئەو ناتوانيت
.. دوور لە من

هەنگاویك بە ھەورەكان بەھاوئیت و زریانیک لەو
باخچانە بەرپا بکات .. زستانیش وەك بەھار وەك
ھاوین درۆزنە و ھەرگیز لەگەل دارێکی رووت ..
بەردیکی تەر .. باخچەییەکی سارد .. زەمینێکی
شەختە گرتوو .. راستی نادر کینیت و ھەمیشە پێیان
ئەلیت .. منم تەمەن درێژترین وەرزی و بەھیزترین وەرزی
و راستگۆترین زەمەن .. منم خاوەنی سپیتترین بەرگ و
جوانترین زەمەن بۆ گەمەیی فریشتە و خۆشی میزاجی
یەزدان .. ئەتوانم ھەتاو و باران ، بەفر و تەرزی ،
بۆنی خاک و ئاو تیکەل بەیەك بکەم و وەك چەپکی
گول بیدەمە جوانترین و تورەترین فریشتەیی یەزدان .
کچەکەم .. کچەکەم .. ئەو دەنگی ژنەکەم بوو ..
دەری بەدەنگی پایزەو دا و وەك وەرزیکی تورەتر لە
پایز .. مەغرورتر لە پایز مەلعوتتر لە پایز .. گویچکە
تەنیاکەمی تژی کرد .. گوتم ئەی مالت خراب نەبییت ..
وامزانی دیسان مشکیکت دیت !؟ پێی گوتم ..

پرسیاری پەنجەکانت بکە .. پەنجەکانت .. پەنجەکانت
!؟

کە گۆرانیبیژەکە .. ئەمجارەیان دەنگی گۆرا
نالینەکەیی بوو گریان .. پەنجەکانم .. پەنجەکانم ..
رەنگە ھەر کەسیکی دی جگە لەمن گویی لێبا ..
لەگەل ئەودا ھاواری کردبا .. پەنجەکانی ..
پەنجەکانی .. بیدەرەو ئەی سەرور و سەردارەکەم ..
پەنجەکانی بیدەرەو .. ئەی چاوانە روخ شیرینە
دل پر بەزەییەکە بیدەرەو .. ھەمووی نەخشی خۆتە
.. ئاوازەکان ھی تۆن .. بیدەرەو .. با ھیشتا لەو
ئاوازانەت بژەنی .. با ھیشتا سحرەکانی تۆ بەو چەم و
باغ و بیستان و خەلیاقەتەو ئاشنا بکات .. بیدەرەو
.. ئەی گەرە خۆت .. گەرە لە عشق .. گەرە لە
سۆز .. گەرە بە رحمەت و جوانی .. گەرە بە
ئیشراق و رووناکی .. بیدەرەو .. ئەو خۆی مولکی
خۆتە .. بەدەنگ و رەنگ و گۆرانی و ئاوازەکانەو ..
ھەمووی سەدای دەنگی تۆ و ئاوەزی تۆ و زەوقی

تۆيە .. تو خوت نه خشه سازى شته كانى .. ئيمه ش
ته نيا داواكارىكى مه لعون و خوازخوازىكى په رپووتين
و پيت نه ليين بیده ره وه .

ويستم هويهك ببينمه وه تا داواى په نجه كانم
بكه مه وه .. خو من موسيقا ژه نيك و گورانى بيژىكى
سه رسه خت نيم تا داواى په نجه كانم بكه مه وه .. بو
چيمه ..؟ ئه گه ريك نه بوو داواى په نجه كانى پى
بكه مه وه .. په نجه كانم بو كوى رويشتن ؟ نازانم ..
ويستم بير بكه مه وه بزانه بو كوى رويشتون ؟ .. به لام
هر زو گوتم ئه مه وه له بيهوده يه بوچ ؟ .. بوچى بزانه
بو كوى رويشتن ؟ .. ههستم كرد نامه وى بزانه ..
پيوست نه بوو بزانه .. زانيم من چ ئيشيكم پى نيه ..
داواى گوتم .. خو ماقول نيه په نجه كانم بى كارىكى
پيوست چووبن ؟ .. ههتمه ن چوونه ته كارىكى
پيوست .. رهنه گه چووبن هه ندى وه نه وشه بچنن ..
يان له چه مى به هارىكى خوشدا گه مه به ئاويك بكن
.. يان دهستى پايزه توره كه بگريت تا گر به رنه داته

خوى .. يان قزى شهنه گه بييهك دابيني .. يان هر
كارىكى ديكه بكات .

ديسان له پر ژنه كه م هاوارى كرد .. گوچكه كهت ..
گوچكه كهت ..، بيرم كه وته وه ئيستا من بى په نجه و
بى گوچكه يه كم ، يه كه م شت كه به ميشكمدا هات ،
گوتم يهك گوچكه م به سه .. دووانم بو چيه ؟ وهك
چون يهك دهستم هه يه با يهك گوچكه شم هه بيت ..
له و ساته دا .. ئاره زوويهكى دژوار راييچام و تورهى
كردم .. زور سهير بوو .. دهنگيك له ناوه وهى
ميشكمدا هات و گوتمى : دوو چاوت بو چيه ؟ چاويك
به سه ..! چاويك به سه بو ديتنى باخچه .. بو ديتنى
حه حقيقهت .. بو ديتنى خواش يهك چاو به سه ..
هاوارم كرد گوتم بييه .. چاويكم بيه و له و نازاره
كوشنده يه رزگارمكه .. له و ماوه كورته دا نازاريك
هه موو جهسته ي هه ژاندم .. نازارى چاوى راسته م
بوو .. هاوارم كرد دهريبينه .. چاويكم به سه بو
به خته وه ريم .. ئاسوده گيم .. دهريبينه نه ي خاوه نى

ھەموو چاۋەكان .. ئەى خاۋەنى چاۋى من و گورانىيىژ و ۋەرزەكان .. ھى رىحان و مار و سەگ و پشلىھەكان ، خاۋەنى چاۋى ھەموو پىاۋەكان .. ھەموو ژنەكان .. ھەموو ئافەرىدەكان ..، دەرىيىنە ، بەۋ پەنجە پىر مېھرانەى خۆت دەرىخە ، ۋەك ئەۋەى دەنكە خۆخىك دەرىيىنى .. ۋەك ئەۋەى دنكە مژمژەيەك لەناۋ دەمتا توپ ھەلدەيت .. ئاۋا چاۋەكەم دەرىيىنە و فرىيدە .. چاۋىك بەسە .. ئەۋەى دى فېردا .. بۇ كوى فېرى ئەدەى كەيفى خۆتە .. تۆ لە من باشتى ئەزانىت توپى ھەلدەيتە كوى ..، ئەۋ چاۋەم ناۋى .. ئەمەيان چاۋىكى حىزە و بەس تۆ ئەزانىت چ بەلەيەكى لەناۋ خۆيدا حەشار داۋەو .. چ لەعنەتتىكى شاردۆتەۋە ..؟ فرىيدە .. ئەى سەرۋەرم فرىيدە .. بۇ كوى؟ خۆت ئەزانى ..! دەرىيىنە و با لەۋ نەفرەتە رىگارم بىت .. لەۋ لەعنەتە قورتالم بىت .. چاۋىك بەسە بۇ تەماشەكردن .. كە چاۋىك بەس بىت .. حىكمەت چىيە .. دوو چاۋت دامى؟! حىكمەت چىيە

دوۋ رەشىنە و دوۋ بىرژانگ و دوۋ بىرۆ و دوۋ پىلوم پى بەخشىت .. بىبەرەۋە بۇ خوت بىبەرەۋە .. دەرىيىنە ۋەك ئەۋەى خەيارىك بۇ دولمە بقەورىنى .. ئاۋا چاۋى راستەم بقەورىنە، بىرۆ و بىرژانگىشى لەگەل ھەلكىشە .. چاۋەكەم لەۋ حەلدە ھەموو جەستەى ئازار ئەدام .. پەنجەكانم نەمابوون ئەگەر نا يەكسەر دەرم ئەكىشا .. دەرم ئەھىنا و فرىم ئەدا .. ھاۋارم كرد .. چاۋەكەم .. چاۋەكەم ، ئەمكوزىت ..، بىكوزىنەۋە، ئەم چاۋە مەلەۋنە بىكوزىنەۋە ..، بىكوزىنەۋە تا نەيكوشتووم .. بىكوزىنەۋە .. تا بى ھۆشى نەكردووم ، تا نەيگىراندوم .. بىكوزىنەۋە ..، جەستەم بىزارە لەۋ چاۋە لەعنەتتىيە .. نامەۋىت چىدى لەگەل ئەۋ چاۋەدا بىچمە ژوانى سىبەرەكان .. كىتتەكانى پى بخۆينمەۋە .. شەرەكانى لەبەردا بنووسم .. بەسەر كاغەزەكانى خۆمدا بىيانگىرم .. نامەۋىت حەرفەكانم ، وشەكانم تەماشەكات ..، ئەمە چاۋىكى بەدە .. رەنگە ۋىنە و نىگار و تارمايى ھەموو ئەۋ كوزراۋانەى تىدا بىت ..،

که له کتیبخانه که مدا له ناو کتیبه کاندایا که وتوون و تا ئیستاش هر هه موویان زیندوون و نه مردوون... به لئى ئەوان کوژراون له شه پره کاندایا ، له شه پره زۆر و گه وره کاندایا کوژراون .. لئى له ناو کتیبه کاندایا نوسه ره کاندایا ژيانیکیان پى به خشیون و نامرن... زۆریان نه فرته له ژیان و گول و سهنگه و تفهنگ و مناله کانیسه ئەکه ن .. دونیای ئەو کوژراوانه زۆر سهیره .. هه ندیکیان که هیشتا خوینیان له بهر ئەپروات هاوار ئەکه ن .. با بپروا ئەم رووباری خوینه .. با بچیت گوله کانی باخچه کان ئاودات .. باخچه ی شاره کان .. ئەو شارانه ی غه رقن له تاعون و تاوان و ئافات .. با بپروات ئەم رووباری خوینه تا بهر مالى سه رکرده کان و ژنه کانیان له جیاتی خه نه بیده ن له په نجه کانیان و فوو له دلۆپه کانیان بکه ن له سه ر گونی میرده کانیان .. با بپروا ئەم رووباری خوینه .. بچیته ناو چیرۆکه کانی داپیره، تا وازبیینیت هینده باسی فریشته و یه زدان نه کات و چاویکی له و

برینانه ی ئیمه وه بیته .. ئەو برینانه ی ژنه کانیان له دلایان کردین پیش ئەوه ی بیینه جهنگ .. ئەو ژنانه ی دوای هه موو ماچیک و تیکه لیبوونیک تفیکیان ئەکرد به ناوچاوانمانه وه .. ئەو ژنانه ی هه میسه تیر نه ئەبوون ، هه موو ساتیکی ده ست به تالییان به و له ش و گوشته مه لعه ونه وه به سه ر ئەبرد .. ئەو ژنانه ی له پشته وه خه نجه ری خویان ئەوه شاندا و ئیمه ش وامان ئەزانی ریحان و لاسکه گولمان تی ئەگرن .. ئەو ژنانه ی که له بنماندا بوون و به خه یالی که سیکی دیکه وه .. پیاویکی دیکه وه .. پیاویکی دلره قتر .. بازوو پفتر .. سمیل گه وره تر و به هیژتره وه پیئه که نین .. پیئه که نین و له بن لیوانه وه یان له دلای خویندا ئەیانگوت .. تف ئە ی پیاوی کزۆله ی بی شه رف .. ئە ی گه وادی بی تاقه ت .. که تو سالیک ئەوه نده ی پشیله یه که ناپه ریت .. بو چیته له گه لتدا به وه فا و به شه رف بم .. بوچی له ژیر هه یوانه که تدا خیانه ت نه که م .. که تو کوشته ی له شی خوئی .. بوچی من ته رمه که ت

بلاوینمەوہ .. بۆچی لەگەل تۆدا تالاًوی ئەم نەفرەتەت لەگەل بچیزم .. بۆچی لەگەل تۆدا بەرەو ئەو کوژانەوہ بپرۆم ... من چاوم لەو شوقانەییە کە لە جەستەمەوہ وەك نەور .. وەك چریسکەیی چەخماخە و بریسکەیی ئەستیرەکانەوہ ئەرژین .. بپرۆ تۆ لە شەپکدا خۆت بکوژە ، کە جیی پیاوہ شەرمەن و بی هیژ و بی تاقەت و بی شەھوہتەکانە .. بپرۆ لەویدا بمرە .. بمرە بە دەستی ئەو پیاوانەیی دەستیکیان زنجیرە و دەستیکیان لە باخەلیکی پەر لە مەمک .. چاویکیان لە سەر دوژمنە و چاویکیان لەسەر لەشی گوشتی سۆزانی .. لایەکی بیریان بە خەریتەکانی شەر و شەرگە مەشغولە و لایەکی دی بە نیچیری ئەم شەوہ .. ئەوان وا بیر ئەکەنەوہ .. کی ئەزانی ئەم شەو دوژمن ئەشکیت یان ئەباتەوہ .. کی ئەزانی ئیئە ئەکوژریین یان سەرئەکەوین .. شەرەکان تەواو نابن ، ئەم شەویش نا .. شەوێکی دی ، ئەم شەرەش نا شەرێکی دی .. لەسەر ئەم چیاپە نا ، لەسەر گردیک .. لە

کۆلانیك نا ، لەسەر شەقامیک ...، بە گوللەیی شەرکەرێکی شەریف نا .. بە دەستی منالییکەوہ .. رەنگە لە دوورترین و بیژەووقتین و پیستین جییدا بکوژریین . دوور لە دەنگی گۆرانیبیژیکی خوش .. دوور لە باوەشی گەرمی قەحچەییەکی تەرپو بر .. وەك چایەك ساردینەوہ و کەس بە تەرمەکەشمان نەزانییت ... بۆگەنی بین و میئەشەکان یەکدی داوەت کەنە سەر چاوو گوشتی کەپوو و ناو ددانەکانمان .

بپرۆ ئەو رووباری خوین .. بپرۆ پییان بلی .. بە دانیشتوانی ئەم باخچانە بلی .. کوشتن شەریفترە لەو ترسەیی کە لە سەنگەرەکاندا مروۆ ھەراسان ئەکات .. ئەم مەرگە خوشترە لە گومانەیی ئەو ژنانەوہ کە لە ژیر پیخەفدا ئەماندەنی .. ئەم مردنە بە کەیفترە لەو پییکەنینە کوشندەیی ژن کە لە راکشاندا بۆ کەسیکی دی .. پیاویکی دی ئەیکات .. ئەم نوستنە خوشترە لە تەسەوری ئەوہی ژنەکانمان لە باوەشی پیاویکی دی ئەگریین و گلەیی لە بەختی رەشی

خۇيان ئەكەن لەگەل مېردەكانياندا .. كە لە باوەشى
پياويكى سەرپەق و دلپەقدا گازندە لە مېردەكانيان
ئەكەن و بېھوودە فرميسك ئەپريژن و خۇيان تەسليمى
ئەو پياوہ بى ئەمانانە ئەكەن و خوشحال ئەبن بەو
تەسليم و راکشانە لە بن ئەواندا .. بېرۇ ئەى رووبارى
خوين .. با ولاتيش تيبكات ئيمە كوشتهى غەدرى
ژنەكانين .. كوشتهى پياوہ سەر سەختەكانين.
كوژراويك .. لە ناو ئەو رووبارى خوينەدا هەلسايەوہ و
قاقا پيئەكەنى .. وەك ئەوہى لەناو رەوہزيك گول
هاتەدەر .. كەوتە غار .. سووكسووك بازى ئەدا .. وەك
ئەوہى لە گەل رەوہ مامزيك هەلبەزى و دابەزيتەوہ..
سينگى كردهوہ جيى چوار گوللەى ئى ديار بوو .. لە
پشتهوہى جيى دەرچوونى گوللەكان كە زور گەورە
ببوون .. لە ھەر كونيكەوہ دەيان كوتر لە پەر كەوتن
و لە شەققەى باليان دا .. كوترى رەنگاو رەنگ ..
سپى و پەمەيى و كەسك و سور و زەرد و رەش و
نارنجى و زور رەنگى دى .. ھاوارى كرد .. من

شەھيدىم ، من شەھيد .. ريئەدەن با لەو باخچانەوہ ، كە
زور جوان ديار بوون ، بچمە دەر و لە باخچەكانى
بەھەشتدا بچم قەرزەكانم وەرگرمەوہ .. ليئم گەريئ با
لەو ھەوارە ترسناكەدا ، كە زور جوان و تەنا ديار بوو
، با بچمە دەر و لە ئاسمانىكى ديكەدا ، لە كوشكىكدا
لە گەل فرىشتەكان دانيشم .. ريئەدەن با لەو ميگرە پەر
وہحشەتە ، كە زور خوش و فيئك ديار بوو ، بچمە دەر
و لە ھەيوانى مألەكەمدا لە گەل پلنگەكان يارى بكەم
.. من زوو ياربيە تورەھاتەكانى مناليم جيئەشتن تا
بگەمە ئەم ياربيانە .. من زوو دونياى فانيم
جيئەشت تا بگەمە گەمە خوشەكانى ناخيرەت ..
ريئەدەن با دەرچم .. لەشەقام و مەكتەب و كوشك و
تەلارە بەدەفەرەكانى ئيوہ و لە عەرشىكدا بگيرسىمەوہ
كە خوم بە شەھيدكردنى خومدا ، بەدەستم ھيئا ..
كى ھەيە ريئم ليئگريئ .. تا نەچمە ئەو كوشكە و
ھەموو حوربيەكان رووتكەمەوہ .. كى ھەيە ريئى
پەنجەكانم نەدات خوى بە شيرى مەكى فرىشتەكان

تەر نەكات .. من شەھىدىم .. من شەھىدىم .. كە
چاۋەكانم كوژانەۋە ، من رووناكى بەھەشتىكى پىر
خۇرىم بىردەۋە .. كە دەستەكانم پىرانەۋە .. من
نىعمەتەكانى بەھەشتىكى لەزەتدارم پىگەيىشت ..
كوژاۋىك لەۋلاۋەتر .. كە ھىشتا بۇنى بارووتى
لېئەھات و دووكەلى سووتانىكى گەورەى لېھەئەستا
.. ھاۋارى كرد درۆ ئەكەيت .. درۆ ئەكەيت.. ئەى
فېتنەى ئىنسان درۆ ئەكەيت .. تۆ لەۋ سەنگەرە
نەبوويت كە كوژاريت .. تۆ لەۋ بەرەيە نەبوويت تا
شەھىد بىت .. تۆ ناسنامەى بېگوناهترىن تەرم و
منالترىن كوژراۋت دزى و خۆت لەۋ باخچە ساۋايەدا
كردەۋە منال و گرت بەردايە گەورەيىت .. تۆ ئەۋ
منالە كوژراۋە نىت .. تا خوا ھەلتكىشتە ئەۋ ئاسمانە
گۆلدارە .. بىتابتە ئەۋ باخچەيە رەنگىنە .. ئەۋ ھەۋارە
خۆشەى بۆ منالە كوژراۋەكان ئىۋاران لە ھەۋشەكانى
بەھەشتدا ھەلى ئەخات.

درۆ ئەكەيت تۆ گەورە بوويت .. منال نەبوويت ،
تېيگە ئەحمەق تۆ ناچىتە بەھەشت .. گەورەكان ناچنە
بەھەشت .. گەورەكان ناچنە بەھەشت .. ئەۋان ناچنە
بەھەشت .. ئەمانەى وت و رژايەۋە ناۋ رووبارى
خوینەكەۋە .. تەماشاي كىتېبخانەكەم كرد خەرىكە
ھەموۋى ئەبىتە خوین و كىتېبە بەرگ سىپىيەكان ..
ۋەك پەرەى گۆل لەگەل خوینەكەدا تەر ئەبن و نەرم
ئەبن ..
لەپەر دەنگى كچەكەم ھات .. ھاۋارى كرد ، بابە ..
پەنجەكانت ، پەنجەكانت .. چاۋت ، چاۋت ..
گۆرانىيېژەكە زىرەيەكى سەيرى لى ھەلسا .. كە ھەموۋ
شىتىكى لە بىر بىردەۋە .. ھاۋار ، ئەم دونىايە بى
گۆرانى تامى نىيە .. بى گۆرانى سرۋەكان بەيانىيان
ھەلناكەن .. ئەستىرەكان ئەپرۇن و لەم ئاسماندا كۆچ
ئەكەن .. بى گۆرانى تەمەنى باخچەكان كورت ئەبىت
.. ۋەرزەكان زىز ئەبن .. بىمدرەۋە خوايە .. بىمدرەۋە
.. بەھرەكانى گۆرانى .. بەھرەكانى سۆز و

بەخشندەيى .. بەھرەكانى وەفا مېھرەبانى ..
بەھرەكانى سەفا .. زەوقى ئادەمىيانە و ئاھەنگى
خەيال .. بىمىدەرەو ئەى سەرورەم .. پەنجەكانم و
گەرمايى ئاوازەكان .. دەمارە پىر خويىن و گەرەمەكانى
ژەنىن و رازانى ئەو دەفە ھار و ھاجەم .. بىدەرەو ..

ھەستەم كىرد شتىك ئەگۆرپىت .. شتىكى سەير
ئەگۆرپىت .. وەك ئەوھى بايەك رېرەوى خوى بگۆرپىت
.. عاشقىك لە جياتى ئەوھى بچىتە جىژوان .. يەكسەر
بىرى ئەكەوئىتەو كە شەپرىكى دەستەو يەخەى ھەيە
و ئەبى بىكات و لەبىرى چووە .. بۆيە ئەبىت
نەچىتە ژوانەكە و ئەگەرپىتەو .. وەك ئەوھى
دوكاندارىك ئەچىتە دوكانەكەى بەرپى رۆژانەى خويىدا
ئەپرات .. بىرى ئەكەوئىتەو .. كە ژنەكەى بى شەپرەفە
.. ئەبىت بىكوژىت ، بۆيە رىگەكەى ئەگۆرپىت و
ئەگەرپىتەو ..

وەك ئەوھى ژنىك مېردەكەى خوى زور خوشنەوئىت
و ئەيەوئىت ديارىيەكى بۆ بگپىت .. لە پىر بىرى

ئەكەوئىتەو كە مېردەكەى ھەز لە خوشكى ئەو ئەكات
... ديارىيەكە ناكپىت و ئەچىتە دوكانى ئەو
دوكاندارەى جارىكىان تەشقىلەى پىكردبوو و خوى
ئەخاتە باخەلى و خوى ئەدۆرپىنى .. شتىك بە
نامەعقوولى ئەگۆرپىت .. بى مەنتق و ئەقل ئەگۆرپىت ..
رووبارىك كە ھەمىشە بەرەو رۆژھەلات ئەپرات لە
كەللەى ئەدات بەرەو خورئاوا سەرەكەوئىت .. كە
ھەمىشە بەرەو سەرور ئەپرات بەرەو خوار ئەبىتەو ..
گۆرپانىك وەك ئەوھى باخەوانىك بچىت چەندىن نەمامى
نوى لە باخەكاندا بچىنىت .. كەچى خيانەتى دار و
دەرەختەكانى بىر ئەكەوئىتەو و ژەر بە باخەكاندا
ئەكات.

مەلايەك بەرەو مزگەوت ئەپرات تا نوئىژى شەو
بكات .. كەچى لە رىگەدا ئەو بىوہژنە سۆزانىيە لەسەر
رىدا كە ھەموو جار بانگى ئەكات و ئەلئىت مەلا وەرە
نىعمەتەكانى يەزدانت نىشاندەم و ئەوئىش ئەلئىت
ئەخافو رەببى .. بەلام لەم شەوہدا .. لەپىر .. لە

چرکەوختیڭدا بى پېشەكى و بى قولبونهوه و بى پرسیارکردن .. خوی ئەکا بە مالى ژنهکهدا و .. دین و دونیا و ناخیرەت و بەهەشت و تەنانەت خواشى بىر ئەچیتەوه.

شتىك ئەگۆرپت .. جيا له هه موو جار ان .. جيا له سروشتى خوى .. جيا له و عورف و عاده ته باوانه ی بوونه ته به شىك له ژيانى رۆژانه و شهوانه ی خه لياقه ته كانى ئەم وجوده .. شتىك وهك ئەوه ی شهقه زلله يهك له دونيا بدات .. گوچكەكانى ژيان رابكيشييت .. گونى زه مەن بگرييت .. شتىك كه له خه ياله كانه وه نه هاتبييت .. له عه قله وه نه هاتبييت .. شتىك دييت .. ده ستيك دييت .. برينه كو نه كان ئەكولينيته وه .. كه چى ده ستي يادگار نييه ، شتىك دييت .. وشه يهك دييت .. گه لاكانى عومر ئەژاكيني .. كه چى مهرگ نييه .. هه ناسه يهك ده ماره كانى پياوه تى و ژنايه تى پف ئەدات .. كه چى با نييه .. خوي نيه .. ، ئاسويهك به سەر په پوله كاندا ئەكريته وه .. كه چى فرين

نيه .. بوئيك به و مه عبه دانه وه بلاؤه بيته وه كه چى بخور نييه .. شته كان له ره گه وه ئەگۆرپن .. كه چى شوپش نييه .. شته كان له بنويوتكه وه سه روو ژوور ئەبن .. كه چى فه وزاش نييه .. ئاشوب نييه .. شته كان ئەگۆرپن .. بى ويست .. بى ئاره زوو .. بى ئەوه ی ده ستي مه راقىكى ديار .. يان سه رى ره غبه يه كى ئاشكرا .. له پشت ئەو گۆرانا نه وه راوه ستابن .. بى ئەوه ی كه س بزانييت ئەمه چييه .. چ فييه كه ئەم شه وه ئەگرييت و ئەيگۆرپت .. شته كان ئەگۆرپن .. كوژراويك ده سكه ريحانيكى له زبلخانە يه كدا كو كر دبو وه له ناو رووبارى خوينه كه دا هه لسا يه وه هاوارى كرد .. ئەى خوايه گيان .. بيدره وه .. حورمه ت به و رووبارى خوينه ، په نجه كان به و گۆرانبييرژه و نامووس به و سۆزانييانه و بوئيك به م ريحانانە بكه ره وه .. ده تو .. ئەى سه ره رى سه ره ره كان .. په نجه يه كى پر ميه ره بان به و برينانه ی مندا بكه .. فويك له هه ناسه ی مسكى تو وه به و فواره ی خوينانه ی

لهشمهوه بکه .. دهبا يهک دلۆپ عارهقهی ناوچهوانی
پر شوق و نورت پرژیتته سهر ئه و برینهی له دلمهوه ..
هموو ساتیک دهجار ئه مکوژیت .. خواجه گیان ..
بمدهروه .. ژیانم بدهروه .. تا بزانه ئه مجارهیان لهو
باخانه پیاسهیهکی بی نامانچ بکه م که ئیواریهک
نه مکردن .. ژیانم پییدهوه تا تیر سهیری ههتاو کهم و
بونی رووبار هلمژم .

بمانبهخشه گهره م .. بمانبهخشه .. هاژهیهکی
خوشتتر بهو ئاوانه و .. گه لایهکی سهوزتر و
خهزانیکی زهر دتر بهم دونیایه بی سهروبهره مند
بیهخشه .

لیگهری .. با رووباری ئه م خوینه پروات .. پروات
و تهرمی هموو کچه جوانهکان ، ژنهکان ، لاههکان و
کوچه بالق نهبووهکان .. با پروا و تهرمی نیرگز و
رهیحان و شاتان و ئه رخهوانهکان .. تهرمی پاساری و
کوتر و حاجی لهقلهق و رهشو له و کهناری و
شالورهکان .. تهرمی ئه و لاسکه گیایانهی به غه در

کوژران .. ئه و دلۆپه ئاوانهی به نامهردی خنکیئران ..
با پروا و تهرمی هموو ئافه ریدهکان راکیشیتته بهر
قاپیهکانی ئه م زه مین و ئاسمانه .. با مروقه تیگات
.. چ توپه هاته ..؟! چ نهزانه .. چ ههژار حاله ..؟! با
تیگات .. مه رگ نایگه یه نیته ئاسوودهگی .. کوشتن
تهماحهکانی تیر ناکات .. تاوان خهزینهکانی عهقلی
زیاد ناکات .. کوشتارگهکان نایگه یینه دوورگهکانی
ئارامی .. گرییهکانی ناکه نهوه .. بهو شهپر و تهرم و
کوشتنانهوه .. ژیان نابیتته له پی دهست و ..
دیانه تهکان نابنه چرا له چاو و بن برژانگی ئه ودا ..
به م شهپر و شوپانهوه .. ژیان نابیتته پیشیلهیهکی مالی
و وهک مهکی سۆزانییهکان دهستییان لیبدات .. با
ئه م رووباری خوینه پروا و .. مروقه بگرییت و بزانییت
چ قهله ندهریکه .. چ بهدبهختیکه .. چ ...

هات وهک رووباری خوین و ویزه ی گوللهیهکی
شیتهوه هات .. و هاواری کرد .. ئه ی پیاهوهکه ..
کچه کهم .. گوچکه کهت .. په نجه کانت .. چاوه کهت ..

چاوه پېر وېشووم و ره شه کت .. چاوه پېر هکت له شهوانی نه نگوسته چاو و تاوان .. پېر له شه پ و ترس و تۆقین .. گوتم : وسبه .. ئافرهت .. ئەم چاوه م بۆ ئەبەد رویشت ئەو چاوه بەد و ترسناکەم توپ هەلدا .. بریدییه وە .. بۆ خۆی برده وە و نازانم بۆ کوئی فریدا .. بۆ هەتا هەتایه لهو چاوه نه عله تیبه وە خەلاس بووم .. ئیدی ساتیکی دیکه یه و له بیرمه چیت که من پیاویک بووم دوو چاو و دوو گوچکە و دە پهنجەم هەبوون .. بیرم ئەچیت وەک هەموو مروقه کانی ئەم زەمینە ئەچوومە شه پەکان و بە دوو دەست و دوو چاو و دوو گوچکە شه پم ئەکرد .. بیرم ئەچیت وەک هونەر مەندەکانی ئەم زەمینە بە دە پهنجە رەسم ئەکرد .. ئیدی با .. بیرم بچیت .. من رقم لهو یادگارانیه که له گەل چاو و دەست و پهنجەکانم هەن .. رقم لهو ساتانیه که ئەوانم بیردیتە وە .. نامە ویت گولیک بیټ و بلیټ ئەو بۆنی پهنجەکانت له سەر په لکه کانم دیت .. مەلیک بلیټ تیشکی چاوه کت و

له سەر په ریه کم .. نامە ویت .. رقم لهو زەمە نهی پیت ئیستای خۆمه .. و رقیکی سهیر هەموو جهسته می داگرت هەر له بنی بنه وە تا سهری سهرم .. گوتم : ئەی خویه گیان .. هاوارم کرد .. ئەی سهروه ری له شی بۆگەنی من .. ئەی گەوره ی دەماغی پیسی من .. وەرە و من له گەل خۆتدا به نیوی بکه وە .. من بکه نیوه ، و خه ریکه جهسته م هەموو ئەقیژینی .. نیوه ی چه په م له گەل نیوه ی راسته م .. به شه پ دین خه ریک بوو جهسته م هەمووی دهرزی ئاژن ئەبوو .. له ناوه وە م به شی چه په م ئەفیونی ئەکرده به شی راسته م .. به شی راسته شم تریاکی ئەنارده به شی چه په م .. به شی چه په م نەرم نەرم بۆوه .. وەک ئاونگی سه ر په رهی گولیکی کلینساوی لیهاټ .. به شی راسته شم بووه به رد و وەک ئاسنیکی ساردی لیهاټ .. به شی کم بوو به شه یتان و به شی کم بوو به فریشته .. به شی کم ئەگریا و به شی کم پی ئەکەنی .. به شی کم هاواری کرد بپۆ به ره و جهه نه م به ره و دوورترین و قولترین چالی

ئاگر .. بەشەكەى دى لە وەلامدا گوتى : بېرۇ ..
لەگەل كازىۋەيەكدا بېرۇ كە تاوان قەبوول ناكات ..
ئەۋەى دى گوتى : بېرۇ ھەى بەشى بەد .. ھەى ژەھر و
زىيان .. لەم باخچانەدا تۇ پىر دەبىت و ناگەيتە ھىچ ..
تۇش بېرۇ ئەى عاتىفەى ھەشيشە .. ئەى سۆزى
بىھوودە .. ئەى چراى بى رۇشناىى .. بېرۇ لەگەل
درۇزن و ھەژار و سۋالگەرەكاندا لە گەل بى تاقەت و
بى كارەكاندا راكشى .. راكشى و خەمى تەرم و
شەپگەكان بەكە ... بېرۇ و بلى نەفرەت لە شەپ .. كە
كەس گويىت لى ناگريىت .. بېرۇ تۇ ھىواكانت لىرەدا شىن
نابن .. تۇ خاكىكى دىت ئەۋىت بۇ خەۋنە
جەننەمىيەكانت .. ئاسۋىەكى دى بۇ فېرىنە خەردەلى و
بارانى كىمىياكانت .. ئەم ھەيوانە پىر رىحانانە بە
كەلكى تۋوۋە نايىن ... تۇ دەست نادەيت كچەكەت
بىخەيتە باۋەشتەۋە و لە وىۋە دەنگى رىكۆردەرەكە
بەرز كاتەۋە .. ەك زرىكەى تۇفانىك .. گۇرانبىيژەكە
بە خۇى و كۆمەلىك دەف و كەمانچە و يەك باغ

پەنجەى ھەلۋەرىۋ ھاتەۋە و ھاۋارى كرد .. لەگەل
مندا بقیژىنە .. لەگەل مندا ھاۋار بەكە
..كەمانچەيەكم لە خەمى منالەكەى باخچەى ساۋاياندا
ۋەزگى دا .. دەفیکم بۇ شەھىدەكەى ناۋ رووبارى
خویندا كە بۇ سەىرى ھەتاۋ ئەگىرىا و ئەپاراپەۋە ..
مرد ، خەرىكە ئەۋ رووبارى خوینە ئەبىتە تاعون و
ھەموۋ كەمانچە و دەفەكانم ەك دەرد توۋشى ئەۋ
مردنە ئەبن ..، تۇ سەىرى ئەۋ پەنجە شەھىدانە ..
ئەۋ ھەموۋ باغە سىس و گولە زىزانە..، تۇ سەىرى
ئەۋ پايزە تورپەىە ، خەرىكە ھاۋىن ئەكا بە سىنەما و
لەناۋ عارەقەى گەرمى خۇيدا ئەخىنكىنى ..، تۇ
سەىرى ئەم تۇفان و ئەۋ ئاۋە گەرمانەى ھاۋىن .. كە
پايز گالتهيان پى ئەكات و ئەلىت ئەۋانە نەخشى
ئەۋ سحرەن كە لە ساتىكى نادىارىى مندا بە
ئاسۋكانى دونىاي ئەبەخشى و ھاۋىن ەك منالىكى
ھەرزەكار ئەياندىت..، ھاۋىن بەۋ ھەموۋ گەرمایى و
تەموزو رۇژەكانى گەلاۋىژىى چاۋەكانى و ھەتاۋى

رژاوی ئەنییەى .. كەچى ھیشتانەكە لەوێ گچكەترە
دارىكى من بوى بشنیتەوێ .. ساتىك لە زەمەنەكانى
من گۆرانىیەكى بۆ بلیت ..، جییهك لە سینەم خۆى بۆ
بكاتەوێ .. بى ئەوێ خۆم بە منەتبارى ئەو بزەم ..
بى ئەوێ حساب بۆ ئەوێ بكەم كە لە دواى ئەودا من
دیمە سەر سفرەى زەمەن و لە دەروازەكانى شویندا
دیمە ژوور ئەتوانم تفى لیبكەم .. تفىك كە ھەر گیز ..
ئەو ناتوانیت لە وەرزەكانى دىكە بكات .. كە ھەر گیز
ئەو ناتوانیت سەرى خۆشى لە بەرامبەر بەرز كاتەوێ
.. ھاوین وەرزیكە كە خۆى دائەپۆشى كەس حەزى
لیناكات .. كە خۆشى روت ئەكاتەوێ بۆنى
ئارەقەى كى بۆگەنى لیدیت ، بەیانىیانى ناخۆشن بۆ
خەوتن .. نیوەرۆیانى بۆ ئیسپراحت .. شەوانى بۆ
پىاسە و راباردن .. ھاوین وەرزیكە لە خیانەتى
زەمەن لە زەوى .. خیانەتى شوینیشە لە گەردوون ..!
ھاوینی بەد .. من خۆم ئەكوژم و تۆ دەستىكت
نەخەیتە گەرمى ئاگرەكەمەوێ .. پەنجەىكت نەخەیتە

فوارەى خوینمەوێ ..، ھەقت نەبیت رەگەكانم لە ناخى
زەویدا تا كامە وەرز قیژەیان دريژ ئەبیتەوێ .. دارە
بریندارەكانم تا ئەمرن كەس نەیانگەنیتە
خەستەخانەى چ زەمەنىك و لە نەخۆشخانەى ھىچ
شەوێكدا نەیانخەوینن و لە لای چ
تیمارخانەى كیشدا دەرمان مەكەن بە تەرمى
سووتاوێ باخچە رووتەكانم .. نەھیلن بەھار بە كچە
بى شەرمەكانى باخەكانى شاتوو .. بلیت : بمشۆن
.. نەھیلن كۆرە سەرما بابردەلەكانى شەقامەكانى
زستان لەسەر دارەبازە بەفر گرتووێ كاندا ھەلمگرن ..
لیمگەرین با ھاوین و زستان و بەھار و زەمەنى بى
ھەتكى ئەو وەرزانە پەنجە نەخەنە جەستەمەوێ ..
گولۆ نەكەن بەسەر تەرمى راکشاوى مندا لە
شوینە گشتى و تاییبەتییەكاندا ..،
منیش ئەچم تىكەل بەو رووبارى خوینە ئەبم ..
تىكەلى ئەبم و ئەيكەم بە توفانى مەرگ و
كەرنەقالى كوشتن ..، لەویش ئەى وەرزە بەدەكان ..

وهرزه پر وەيشوومه و تاوان و شەپەكان .. لەوێشدا تىكەلم مەبن .. من زەمەنى خۆم لە دەمەكانى ئىبوه جياكردهوه و نەمويست دريژكراوه و تەواوكەرى يەك زەمەن بىن .. نەمويست دريژكراوهى يەك زەمىن و خاك بىن ،، هاوین ئەى وەرزی شەپ و مارو دوو پىشك و زىندەوهره چ نەزان و پر غەريزهكانى كوشتن و شەپ .. بەهار ئەى بى حەياترين وەرژ و پۆشتهترين سۆزانى .. زستان ئەى وەرژى تۆفانەكانى بەفر و خيانەتى سروشت .. لىم گەپىن .. من ماللىكم ئەوئىت سەر نەكا بە وەيشوومهكانى ئىبوهدا .. پۆستەى باران و گەرما و برىق و باق و هەتاو و فینكايى و سەرماى ئىبوه نەزانىت .. لە هەوالى گۆفەندو شايى و فېستەقالەكانى رەنگ و ئاھەنگەكانى دەنگتان نەپرسىت ..

من لەو ئانەدا كە حەزم ئەكرد .. لە نىووه پرا .. لە ناوئەندەوہ بېمە دوو بەش .. راست و چەپەم لىك جيايىنەوہ .. بەلام نەئەكرا .. هەر دوو لایەكانم هەستم

كرد سەر بووینە .. وەك ئەوہى هەردوو لا ئەفئونكراو بن .. لەوہ ئەچوو بەشەكانم لەگەل يەكديدا مالى خويان بكن .. وەك چۆن پايزە تورەكە مالى خوى لەزەمەن و شويىنى وەرزهكانى دىكە كردبوو ..

من لە بىرم ئەچوو .. بەلام گۆرانىيىژە دەنگخۆشەكە .. هاوارى كردەوہ .. نازانم بۆ هاوارى ئەكرد .. وام هەست ئەكرد كە نزىكە لىم .. بەلام ئەو هەر هاوارى ئەكرد و بە گريان و قىژەوہ قسەى ئەكرد و ئەينالاند .. كەمانچەيەك ئاوزىنگى ئەدا .. هەناسەى بە زەحمەت ئەهات و ئەچوو .. گۆرانىيىژەكە كەمانچەكەى خستبووہ سەردەست و تىلەكانى كەمانچەكەى هەندىكيايان پسابوون و بەسەر لەشى كەمانچەكە و دەستى گۆرانىيىژەدا هاتبوونە خوار .. كەمانچەكە بى دەنگ وەك تەرم .. راکشابوو .. چاوەكانى خستبوونە سەر يەك و سەر بىوو .. بەلام هيشتا هەناسەيەك وەك لەرىنەوہى گەلایەكى پايزى لەسەر زەويدا ئەجولایەوہ . بايەك بە فینكى لە

تیلە پساوہکانی ئەدا و زۆر بەھیمی ئەیھەژاندەوہ ..
بى ئەوہى هیچ دەنگیان لیبیت .. وەك چۆن من
ھەموو جار كچەكەم لە باوہش ئەكردو دەنگى
ریكۆردەرەكەى بەرز ئەكردەوہ .. گۆرانیبیژەكەش
بەو سوۆز و میهرەبانییەوہ كەمانەكەى ھەلگرتبوو .. كە
زۆرم لى نزیك بووہ .. تەماشای چاوہكانیم كردو بینیم
پەرن لە فرمیسك .. چاوہكانى وەكو باخچەيەكى تەپ
وابوون .. پەربوون لە ریحان و نازنازی تەپ .. تەپ ..
رەشكینەى چاوہكانى لە دارستانىك ئەچوون پەربیت
لە تاریكى .. تاریكیەك كە بگرییت .. لەخووى بدات
و وەك تارماییەك لەناو ئازاردا بییت و بچیت ..
روحى جەنگەلێكى تاریك لەو رەشینانەدا
ئەبریسكانەوہ .. چەرمى پلنگیكى رەشى بریندار
بریقەى ئەدا كە لە سەرەمەرگ دا بییت .. ئای لەو
خەمە قولەى ناو رەشكینەى چاوہ قولەكانى و
دوورەكانى .. فرمیسكیك لەو قولاییەوہ ھات ..
سەرەتا وەك ئاویكى رەش ،، دوایى كەنزیك بووہ

سەوز بوو .. كە لە گلینەى دەرکەوت سوور ھەلگەرا و
كە لە چاویشى كەوتە خوار زەردبوو .. كە بەسەر
تەختە قاوہییەكەى كەمانچەكە كەوت وەك شیر ..
سپى بوو .. و كەمانچەكە دوا ھەناسەى دا ..،
كچىكى جحیل .. لەناو رووبارى خوینەكەدا
گەیشتە لامان .. و گووتى مەگرى ئەى گۆرانیبیژە
دەنگخۆشەكە مەگرى .. ئەم باخانە ھیشتانەكە لە
ئاواز و موسیقا ناگەن .. ئەم دار بەروو و چنار و
سپیندارانە ھیشتا ماویانە خویمان بە موسیقا گەرە
كەن .. ئیمە لە زەمەنى وەرزەكانى وەیشوومە داين ..،
لە وێستگەكانى شوینی شەپ و كوشتارگە داين..،
خودایە.. من بو تەمەنیكى بەر ھەتاو بارانەكانى تو
ناپاریمەوہ .. بو تەمەنیكى دیکەى .. وەرزەكانت
ناگریم ..، من مەراقى ئەو ژیانەم نیم .. كە تو پیت
بەخشیم .. كە بى ئازادى و بى ویست و حەز پیت
بەخشیم..، من ھەرگیز شەیدای ئەو ژیانە نەبووم بە
شووشە شروبە موخەدەرەكان و سەرخۆشییەوہ

شیرن بیټ ..، بی منهت بووم له و کوشتنه ی که شیرنتر
بوو له و مهرگه ی له ماله که مدا ئابلوقه ی ئەدام ..، بی
باک بووم له و شه پره ی که زور مرؤقانه تر بوو له و
ناشتییه ی له شی دهرزی ئارن شه کردم و هه موو روژیک
دهیان خهونی ئەسووتاندم .. هه موو شه ویک دهیان
برینی له جهسته مدا ئەکولاندنه وه .. من له و
دهلاقانه وه سهیری ژیانم ئەکرد .. که گولی تیا بوو ..
ئەوان پیاوه پر شهرم و ناموسه کان .. له و دهلاقانه وه
بوونی کوشتنییان ئەکرد .. من له هه یوانیک کی گچکه وه
.. به قهه چۆله که یه ک تیایدا ئەفریم و له و یوه سهیری
ئازادیم ئەکرد .. به لام پیاوه ماقووله کانی ماله که م
له و هه یوانه دا ئاسوی کوشتارگه یه کییان به دی ئەکرد
،،،

من له بهر په نجه ره یه کدا بوم هه بوو سهیری ژیان و
باخچه و کوره کان بکه م .. یه کتاقه په نجه ره که
گولدانیک کی پر خهونم تیا دا چاندبوو .. گولدانیک کی
تژی میهرو خوشه ویستیم تیا دا به خپو ئەکرد ..

که چی پیاوه کانم .. هه رگیز حه زیان له خهونی درپژ و
عومری درپژی کچه کان نه بوو .. هه میسه کوشته ی
ئەو شه وانه بوون که بوونی خوین و تاریکییه کی
کوشنده یان لی ئەهات .. ئەو شه وانه ی .. ئەگه نه
نیوه ی عومریان و له ویدا وا ئەزانی زه مه ن بو کوتا
ئەوهستی .. له ویدا .. له ناو پیخه فه که دا .. به بی
دهنگی دهرت ئەهینن و .. ئەبینی وا باوکت و
براکانت و مامه کانت و ئاموزاکانت و خالوکانت و
دایکه قور به سه ره که شت که ئەگریی .. ئەوان په لت
ئەگرن و ئەتبه ن .. نایه لن یه ک زیرکه یان چریکه ت
له زار بیته دهر نایه لن چاویک به بهر په نجه ره که دا
بگیپریت .. پیم گووتن لیگه پرین با ئەو گولدانه له گه ل
خوم بیتم .. لیگه پرین که ده ریحانیکی گولدانه که بیتم
.. لیگه پرین بو دوا جار بوونی بکه م .. لیگه پرین به س
جاریک ته ماشای بکه م هه ر له دووره وه ته ماشای بکه م
...

كەس وەلام ناداتەوہ .. ئەمخەنە تۆمويپلەكە و لە دووری شار و گوندەكانەوہ .. لەدەرەوہی زەمەن و شوپنەكاندا .. لەو نيوە شەوہ زەمەن وەستاوہدا .. لەو جیپە بى زەوى و زەمىنەدا .. شتەكان زۆر بەپەلەوہ ئەنجام ئەدرين .. يان رەنگە درەنگىش بىت .. لى .. تۆ وا ھەست ئەكەيت زوو ئەكرىت .. دوایى ئەكەوہ بۆشایىبەكەوہ .. بە جدى ھەست بەھىچ كاتىك و شتىك ناكەيت .. تۆ ئەبينىت ئەوہ باوك و براكەت و ئاموزاكانت دەستیان گرتوویت و ئەتەبەن .. وەك ئەوہى لە فەرەغەكە بىیتە دەر ھەست ئەكەيت بۆ كوشتن ئەتەبەن و ئەتووت بگريپىت .. ھاوارىك بەكەيت .. بلىپىت مەكوژن .. چىم نەكردوہ .. من كچم .. كەس دەستى لىنەداوم .. دوایى كە ملت رائەتەكىنن ئەم ھزانەت پەرشوبلاو ئەبنەوہ ديسانەوہ ئەكەوہوہ فەرەغىكى خنكىنەرەوہ .. زەمەن و شوپن دەورىان لە دەماغندا نامىنى .. نزانى كىشت ھەيە يان نا .. لە دەستى براكان و ئاموزاكانتدا سووك ئەبىت

.. كەچى ھەست ئەكەيت گرانىشىت .. ئەوان زۆر بە ئاسانى ھەلت ئەگرن و لەسەر بەردەكاندا پىت باز ئەدەن .. لە پەر دەنگى خورەى رووبارىكى بچكولانەت دىتە بەر گوى .. ئەترسىت .. ئەمجارەيان ھەست بە پىپەكانت نامىنىت .. نزانى پىپەكانت چ لىپكەيت .. دوایى ئەزانى پىپەكانت زۆر قورس بووینە .. ناتوانىت لە دواى خۆتدا رايانكىشى .. پىت ھەلناگرين .. كەس دەنگ ناكات ئەكەوہوہ ترسىكى كوشندە و ھەزى گريان و ھاوار و پارانەوہ پەيا ئەبنەوہ .. دەنگت ئەخنكى .. لە پەر ئەكەوہوہ سەر پارچە زەويىبەكى رەقەلانەوہ .. پشتت لە باوك و برا و مام و ئاموزا و خالوكانتە .. ھەست بە ھىچ ئىشىكەوہ ناكەيت .. ھەست بە لەشت ناكەيت .. ناتەوى ئاور بۆ دواوہ بدەيتەوہ گوچكەكانت ھىچ نابىستن .. ھىچ دەنگىك .. نركەيەك .. نايت .. دەماغت ئەكەوہوہ بۆشایىبەكى سەيرەوہ .. ھەستى زەمەن و جى بزى ئەبنەوہ .. ئاگات لى نىە لە پشتەوہت چى رووئەدات ..

باوكت .. برات نامۆزا و مام و خالۆكانت چى ئەكەن ..
لەش ئەببىتە شتېكى سەير و غەرىب .. لەو
چركەساتەدا گريان و پېكەنين و ترس و نازايەتى و
هېچ بابەتېكى دى لە لای من نەمان .. تەپەيەكى زۆر
بچووك هات و هەستەم كرد سەرم كەوتە كۆشم و
دونیا تەواو تاريك بوو .. گويم لە هېچ تەپەي دى ..
دەنگى دى نەبوونەوه .. وام هەست كرد وا چوومەوه
ناو جىگەكەم و گەرم بوومەوه .. تا ئەو رووبارى
خوینە بە ناگای هینامەوه و زانیم من كوژراوم ..
پېكەنیم و سەیرم كرد سى كەدە نیرگزی سوور لە
جیى ئەو سى گولانەدا رواون كە براكەم لىى دابووم
.. وتم ئای چەند خۆشە نازادى ..!؟

چەند خۆشە مەرگی ئاسوودەى من .. چەند خۆشە
ئەو راکشانە سەرمەدییهى من .. ئای لە خۆم لە نیو
ئەو خوین و نیرگزانەدا .. ئای لەخۆم لە نیو ئەو سى
قەوان و ساچمانەى سەرمدا .. ئای لەو مەرگە
بەخشندەیه .. كە ساتېكى هەموو وەرزهكانى ژيان

دینى .. ئای لەو مەرگە مېهرەبانە .. كە هەموو
لاوانەوهكانى دايك و عاتيفهكانى باوك ئەهينى ..
بەختەوهر خۆم .. شادمان خۆم لەو مەرگە پرنیرگز و
هەلەلەدا .. لەم مەرگە پرنژيان و ئاسوودەدا .. من
هەندە شەيدای ئەو كورە چاو جوانەش نەبووم كە
تەنیا يەكجار لەبەر پەنجەرەكەدا ماچېكى بو
هاویشتم .. و منیش بەسەرى پەنچەيەكمەوه ماچېكم
بوى هاویشتەوه .. هیندە شەيدای ئەو گولدانەش
نەبووم كە خەونەكانم بو ئەو ئەگېرانەوه و باسى
خەيالەكانى خۆم بو ئەكرد .. هەندەى كوشتەى ئەو
كوشتنەى خۆم ..

مەگرى ئەى گۆرانىبېژە دەنگخۆشەكە .. مەگرى
.. كى نالى ئیستا ئەو كەمانچەيە لە باوەشى
مەرگدا ئاسوودەتر نیه لە باوەشى تۆدا .. كى ئەزانى
بە تەلە پساوەكانى پرنئاوازتر نیه لەوەى تەلەكانى
گریدراوېن .. كى ئەزانى پېشبینى وینە و رەنگەكانى
مەرگ بكات .. رەنگە ئەم مەرگە دەجار پرنمۆسېقا تر

بیت له ژبانی که مانجه ..، رهنگه ئەم مهرگه بتوانییت
مانایهك بهو عهزفانهوه ببهخشییت که نهکران ..، بهو
ناههنگانهوه که ساز نهدران ، لیگهپری با ئەو
که مانچهیه خهون به مهرگیکی ئاسوودهوه ببینی .. ،
خهون به ناههنگی باخچهیه که وه ببینییت که خوئی بو
ههتاو ئەکاته بووک ..، خهون به مهراسیمی
گواستنهوهی شوخترین چنار بو جوانترین شاتانی ئەم
وهرزه ..،

لیگهپری .. با لهگهله تهرمه ئاسوودهکانی ئەم
کاروانی خوینه رژاوهدا .. ری بکات ..، لیگهپری .. با
له گهله ئیمه دا فییره ئاوازی نوئی و ژهنینی جوانتری
مههرگهکان بیت ..، لیره دا مردنهکان ناههنگیان بو
ئهگپردرییت .. ناههنگی قهشهنگ و شادمانانه ..
ئیمه ئاوازی جهنائزی بو زیندوووهکان بهجی دیلین ..،
ئەوان تامی لی وهرئهگرن .. ئەوان با له بهر ئەو ئاوازه
غه مگینانه دا بگریین ..، با بیر له تاوانهکانی خویان
بکه نهوه و سهیری دهموچاوی مروقه مردوووهکان بکهن

و ئەو موسیقایه ههستهکانیان شل بکات و گیانیان به
خوهرتر بکات ..، با بگریین ئەوسه رکردانهی زیرهك بوون
له به کوشتدانی که ناری و کویر کردنهوهی باخچهکان
و تهقاندنهوهی پردهکانی نیوان مامزهکان و باخچهی
ههنا .. با بگریین ئەو ماموستا پیرانهی زیرهك بوون
له فتکردنی خهونهکان و برینهوهی پهلهکهکانی ئەو
ریحانهی کویری که له ناو دهفتهریکی ئەنان بو کچه
جوانیکی ناسک و نازدار ..،

با بگریین ئەو پیره ژنانهی به ددانه رهشهکانیانهوه
، لاسکی ئەو گولانهیان ئەقرتاند که کچه جحیلهکان
ئهیاخستنه ناو کتیبهکان و وشکیان ئەکردن ..، با
بگریین ئەو باخهوانانهی رقیان له جوانترین گول و
ناسکترین ریحان ئەبووه که ژنهکانییان ئەیاندا لهیهخه
و پههچه میاندا ..، با بگریین ئەوشاعیرانهی به درۆ
شعریان بو ولات ریز ئەکرد و ئەشتوقین که زمانزانیك
فشهی به شعرهکانی ئەوانهوه ئەکرد وهك چۆن
پایزه که فشهی به وهرزهکانهوه ئەهات ..، ری بدن ..

با پروا ئەم رووباری خوینە بى دەسلەتە با پروات..،
با پروات ئەم رووبارە تژی تڤهنگە و بى پەنجەیهکی
زیندوو..، با پروا ئەم رووبارە بى ئومیدە .. با پروات
کە پرە لە نارنجوک و خالییه لە کەلبەیهکی هار، با پروا
ئەم رووبارە بى تاقەتە با پروات کە پرە لە کەللە سەر و
بى نەخشەیهکی دیار..،

با پروات وەك چۆن با شیواوەکان لە دەشتەکاندا رى
ئەكەن .. با پروات وەك چۆن ماریکی سەرخۆش لە ناو
کیلگەى گەندا ئەپروات ..، با پروات وەك چۆن
مىروولەیهکی یاخى بەرەو دوورترین خال لەشارى
مىرووستانان رائەكات .. با وا پروات..،

با پروات و بلیت خەزینەکانى شیتی و یهقینی
شەرەکانى مروۆ وا لەناو ئەم خوینە لینجەدا ..
گۆرانیییژەکە .. هاواری کرد .. بۆ لەگەل مندا
ناقیزینی .. بۆ لەگەل مندا ناپاریییتەوہ .. بیرم
چووبوو .. بۆچی هاوار بکەم .. بۆ بقیزینم .. ویستم
پیی بلیم بۆ هاوار بکەم و بقیزینم ..؟ ئەترسم ..

لەگەل قیزەکەمدا گولەکان بترسین .. ئەستیرەکان
زەندقییان بچیت .. کچەکەم خەبەری بیتهوہ .. من
شەکانم لە بیر ئەچوونەوہ .. ویستم پرسیارەکان بکەم
.. ئى هەستم کرد .. دەنگم نایەت ..؟! زانیم دەنگم
نەماوہ .. هەر یەکسەر دواى ئەو هەستە ..
لەسەرمدا بریسکەیهک .. شوقیک هەلسا ..
رووناکییەک لە چاوی چەپەمدا لە ناو رەشکینەکەمدا
.. بریقەى هات ..، گووتم دەنگم بۆ چییە ؟ گەر ووم
وەك ئەوہى بلیی وەك لۆکە وەك زمانى مار نەرم بووہ
ئاوا نەرم بوو .. هەستم کرد لە ناوہوہدا وەك
شەعرولبەنات ئەتویتەوہ .. توانەوہیەکی زۆر غەریب و
خۆش، لەزەتیکی سەيرو سەمەرەى بەجەستە ئەدام
.. لە ناخدا دەنگیک وەك زەنگول ئەزرنگایەوہ و
ئەيگوووت بى دەنگى چەند خۆشە ..؟! هەستم کرد
لە شتیکی قورس و بەدەوہ رزگارم بووہ .. پیم
سەیربوو .. پرسیارم کرد خودایە بۆچی بەلالی منت
نەدەھیایە سەر دونیا کەلالیەتى ئاوا ئاسوودەیه !؟

لەو ساتەدا حەسوودیم بە ھەموو لالەکانی ئەم
کەونەدا ھاتەوہ .. خۆزگەى ئەوہم ھەلکیشا کە
ئەبوايە ھەر لەسەرەتادا وەکو ئەوان بام .. وەک ئەوان
بەختەوہر بوومايە .. ئەگەر وەکو ئەوان بام بۆچى
ئەو ھەموو تەمەنە پرسیارى ئاسوودەگى و ئارامیم
ئەکرد .. بۆچى ئەو ھەموو شەونخوونى و گومان و
ترسانەم ئەکرد .. لى نەشمتوانى بەختەوہریم
بشارمەوہ بەوہى ھیشتا تەمەنیکی دوور و درىژى
ئاسوودەم لەبەر ماوہ بە لالییەتى و بەختەوہریەوہ
بەسەرى بەم .. دەنگەکەم بۆ کوى چوو .. ھەر بۆ
ھەوہست ئەم پرسیارەم کرد .. گووتەم رەنگە ئەویش
بۆ شوینیکی رۆیشتبى .. رەنگە چووبیتە بازارى
کەنارییەکان؟! یان شانۆى شالوورەکان کە ھەموو جار
نیوہى شەوان لەناو تانۆکەکانى باخچەکاندا دایئەنیین
و بەو نیوہ شەوانە خوشتەرىن ئاوازی خویمان ئەژەنن
؟..

دەنگى ژنەکەم وەک تارمايى ھات و بە توندی لەبن
گووچکەمەوہ گووتى .. پیاوہکەم .. پیاوہ جوان و
تورەکەم .. ئەى میھرەبان و تووشەکەم .. کوا چیت
بەسەر ھات؟! بۆ سۆراخى کچەکەت ناکەیت .. بۆ
سۆراخى گووچکە و چاو و پەنجە و دەنگت ناکەیت ..
ئەى پیاوہ رەنگ سەوز و تەرەکەم .. کوان ئەو برژانگە
دریژانەى ژیر ئەبرۆى راستە و برۆ گرزەکەت ..؟
بۆچى خەمیکییان لى ناخویت ..؟
من شەلالى ئارەقەيەک بووم .. کە خووشى لى ئەپرژا
.. خووشیەک کە ھەموو شتەکانى لەبەر چاوومدا جوان
ئەکرد .. من ھیچم بیر نەمابوو .. لەوہ ئەچوو بەرەو
پنتییکەوہ بچم ھیچى دیکەش فیرنەبم .. بکەومە
چالییکەوہ کە تەنیا ھەست بە خووشیەکی غەریب
بکەم .. خووشیەک کە بۆ یەکەمجار وام لیبکات ..
لیبگەریم ژنەکەم خەنە لە پرچى بدات .. یەکسەر
گووتەم .. برۆ ئەى جوانترین ژن و مەلەونترین ژن ..
ئەى بەشوقتر و تارىکتەرىن ژن .. ئەى عاشقتەرىن و

جەلادترین ژن .. ئەى نەرمتر و دلەرەقتەين ژن .. بېرۆ ئەمشەو خەستەين خەنە لە پەرچەت بەدە .. بېرۆ ئەى مەكربازى حەيابازى عەشقبازى ھەوسبازى نازەين .. بېرۆ ئەى ژنى شوخ .. بېرۆ ەك با بېرۆ پەر بە لە جوولە .. ەك رووبار بېرۆ تژى بە لە ھاژە .. ەك نەسەيم بېرۆ پەر بە لە ناز .. ەكو شەمال بېرۆ غەرق بە لە كبريا ...

ھاوارى كرد .. ئەى پياوھەكە بۆ دەنگ ناكەيت و ئەو ھەموو شەھووتە چىيە لە چاوت ئەپەرژىت ؟ پىكەنەينم ھات و بىرم كەوتەو ئەو نازانىت من لە گرىيەكانى دەنگەو نازادەم .. ئەو نازانىت ئىدى ئىستا من چاوەكەم .. تاقە چاوەكەم دەلىلى زەوق و سەفای مەنە .. خەرىتەى مىزاج و رووناكى و تارىكى و گەشتە خووش و نەخوشەكانى مەنە .. بە چاوەكانم پىم گووت .. مەنم پياوى نازادەم ... مەنم ئەتوانم ھەموو سەيفەتە ھاودزەكانى ژنانەت پى بىبەخشم .. لە جوانى و لە ناشىرىنى .. لە نەرمى و سەفتوسۆلى .. لەگەل لاوازى و رەقوتەقىت .. ئەتوانم بەرزت كەمەو بە بۆ

كەشكەلانى ئەستىرە ترسنۆكەكان و ئەشتوانم بىتەم لە سردابى دوورترین مالى رەگە قوولەكانى توويكى ھەزار سالەو زىندانىت كەم .. ئەتوانم لە بنى پىتەو تا پەرچەت ماچ كەم و بتلەسمەو و ئەشتوانم ھەموو جەستەت بەكەمە سووتماك و تەف .. مەن ئەو پياوھەم بەھەشت لە لەپىكم و جەھەنەم لە لەپىكى دىكەم داىە .. ئەتوانم ەك كەدە رىحانىك بە بچووكترین نىنۆكم بتقرتەينم و ئەشتوانم بە پىچەوانەو لەبەر پىيەكاندا بەچۆك داىيم و ھىواى ماچىكت .. ماچىكى ئەو لىوھ گۆشتنەت .. ئەو پەنچە مەھرەبانەت بەكەمە گەرەترەين ئومىد و حەساستەين پنتى چارەنووسم .. مەن لەو ساتەدا .. ئەى ئافرەت سەيرتەين پياوى دونىام .. زىرەكتەين پياوى دونىام .. كەيفخوشترەين پياوى دونىام .. نازادترەين پياوى دونىام ..

گۆرانىبىزەكە ھاوارى كەدەو .. خوداىە مەن نازادەيم ناوئەت .. مەن زىرەكىم ناوئەت .. مەن دەنگى كەمانچە و تەپەى ئەم دەفەم ئەوئەت .. مەن سەربەستى

باخە بى سميئلەكان و .. ئازادى باغە ريش دريژەكان
و سەرخۆبۇونى رووبارەكانى خويىن و شەپم ناويىت ..
من لە رۆحى ئازادى خۇمەوہ بۇ گۆرانى و سەما
ئەپەرمەوہ .. من لە گۆرانىيەكانمەوہ بەرەو ھەلپەركى
و خوا ئەبمەوہ ئەو دەف و ئەو كەمانچەيە
زنجيرەكانى دەستى من ئەپسيىنن .. ئەو دەف و ئەو
كەمانچەيە گريپەكانى گەرووم ئەكەنەوہ .. حورمەت
بەدەنگ و وشەكانم ئەدەنەوہ .. من نامەويىت لەو باغە
جوان و رازاوانەدا گۆرانى بليىم ..، من شەيدايى
پيىستىن باخچەيى ئەو بيشەلانەم .. من كوشتەيى
دەندەترين ئادەميرادم، بيىت .. و لە ويىرانەترين
شەقامدا گويم ليىبگريىت .. من كوشتەيى بى شەپەفترين
پياوم بيىت لە مەشبوھترين ئوتيلدا لەگەل ئاوازەكانم
تيىكەل بيىت ..، من مەراقم .. سۆزانىترين و
وەحشىترين جەستە .. بيىت و لە وەحشىتترين ..
سەحرادا گويم بۇ ھەلخات ..، من باوہ كوشتەيى ئەو
خونچە دەندەم كە لەشەپرانىترين بەيانيدا دەمى

ئەكاتەوہ .. بيىت .. لەبەر پەنجەرەي پەنجەكانى مندا
شەپ لەگەل عەزفەكەم بكات ..، من بەد گومانترين
شەپكەرم خۇشەويى كە بيىت لەگەل چريكەكانى مندا
سەما بكات ..، من گۆرانىيەكانم بۇ تۆن ..، ئەي
بارانى غەزەب و زىيانى تۆرەبوون ..، بۇ تۆن ئەي
خوای فەنابوون و شەيتانى شەپ ..، بۇ تۆن ئەي
ھەتاوى پۆخلەوات و فەسادترين گول ..، بۇ تۆن ئەي
بۇگەنىترين ئەرخەوان و لاسارتىن كەو ..، بۇ تۆن
ئەي دەلالى كوشتن و سمسارى تلياك ..، بۇ تۆن كە
بۇنى ئەفيونت لى ھەلئەستى .. بۇ تۆن كە بۇنى
سۆزانىيەكان وەك گولەباغ لە باخەلتەوہ ھەلئەفريىت ..
بۇ تۆن ئەي پياوى شەريف .. بۇ تۆن كە بۇنى
كوژانەوہي ئەستىرەكانت لە سينەوہ ديىت ..، بۇ تۆن
كە ھەلاھەلابوونى كريستالەكانى عەشق لە ئەنيەتەوہ
ئەباريىت .. بۇ تۆن ئەي خۇشەويىستىن پياوى ژنە
زىزەكان .. ئەي دلرەقتىن سەركردەي شەپەكان ..
ئەي يەقىنترين مامۇستا لە حەقىقەت .. كوشتەترين

هه وال لە راستی .. دیارترین بێردۆز لە رهخنی ولات
.. رونتین کانی له ئەدهبیاتی باخچه .. بى گومانترین
خەيال له نیشتمان .. ئەى جوانترین ساحیبى
زەمین .. ئەى خودانى ئیمه و ژنهکانمان ئەى
دەولەمەندترین قەرزدار .. تۆ خەیاڵکە .. کە باخچهکان
چاویلکەیهکی سەوزن بە قیاسى چاوهکانى تۆ .. تۆ
خەیاڵکە نیشتمان لانەى پەرەسێلکەیهکە تەنیا تۆ
مافى تیکدانیت هەیه .. تۆ خەیاڵکە خوشەویستى
گوستیلەیهکە بە قیاسى پەنچەى شایهتمانى تۆ ..
تۆ خەیاڵکە ئەم بازارە .. هەيوانىكى سەماخانەى
خۆتە و کام کچ جوانە .. کام ژن تەرە .. بۆ تۆ ... من
گۆرانىیەکانم بۆ تۆ .. عەزفەکانم بۆ تۆ .. وشەکانم بۆ
تۆ تا پیت بلیم ... مروۆ چەند تۆرەهاتە ..؟! مروۆ
چەند بى تەبیعاتە ..!؟

ژنەکەم نزانیت .. ئیستا من پیم وایه .. ئەو
گۆرانىیەرە فیهى گرتووہ .. ئەو وا ئەزانى ئەم لەحرزەیه
گۆرانىیەرەکە راست ئەکات و حەقیقەتیکى لەم ساتەدا

درکاند..، کە رەنگە کوتر و کەنارى و کەو و
سويسکەو کەرويشک و ريوى و گورگ و توورگ و
پلنگيک و شيريكيش نەويرن بیدرکینن ..؟! وا ئەزانیت
.. باخچهکان لەم پەیفانەى گۆرانىیەر شەرم ئەکەن
.. یان رووبارەکان رەنگە بخنکین ..؟! یان سەحرایەک
لە پرمەى گریان بدا و ونەوشەیهک خوی بکوژیت ..
گولەباغیک خوی فریداته باخەلى شەنگەبیبیەک و هاوار
بکات رەحمەت .. رەحمەت .. خوی باخەکان رەحمەت
..، یان پاسارییەک خوی بکا بە مالهکەیدا و هاوار
بکات خویە .. شەپەف .. شەپەف ..، یان بازیکى
چاوتیژ لەگەل تیشکە برسییەکانى دەست
بەرزکاتەوہ و بلیت سۆز .. سۆز ..، یان پلنگيک
دوعای ئەقیندارى .. بکات و هاوار بکات ..
خوشەویستى .. خوشەویستى ..، یان شیریک
بنەپرنیت .. گومان .. گومان ..، یان نیسانوکیک
دەستە سوورەکانى پانکاتەوہ و هیچی بۆ نەیهت و
بلیت .. تف .. تف ..!!

نەخىر كەسيان واناكات ، بەرەواژى ئەمە..
رېويىيەك ئەلپىت ئەمە فىلى عەقلە .. لە جەستە ..
ھاوارى ئەم سۆزانييە .. ئەوە حيلەى چاۋە .. لە دل ..
نرکەى ئەم شەھيدە .. ئەمە مەكرى ئازارە .. لە برين ..
نالينى ئەم مندالە ھەتيمە .. ئەمە فىلى رۇيشتنە .. لە
پيىھەكان .. ھەنگاۋەكانى ئەم شاعيرە .. ئەمە فىلى
مردنە لە ژيان خەباتى نەتەۋەى گول .. ئەمە فىلى
ژيانە لە وجود .. دروشمەكانى ئەم شوپرشە ...
ئيدى باۋەر مەكەن ستمە لە باخچەكاندا مابىت ..
غەدرىك لە ھەتاۋ بكرىت .. رىگەيەك لە رووبارەكان
بگىرىت .. كەنارايىھەكان لە بازگانىكردن لەگەل
پشيلەكاندا نازادن .. قومرييەكان ئەتوانن بى پىسولە
ۋ كاغەزىكى گولگولى بە باخەكاندا گوزەر بكن و لە
ئاسۆكانەۋە بچنە دەر .. پلنگەكان ئەتوانن لە بن
سىبەرى رەشتىن و تارىكتىن جەنگەلدا دانىشن ..
ھىچ پەپولەيەك رىي لىنەگىراۋە بۇ كپىنى جىيازى
بوكىنى لەم گولزارەدا دەرکەۋىت .. تا ئىستا ھەموو

گولەكان بى پەساپۇرت بەرەۋ دوورتىن دوورگەى
بەختەۋەرى پەپولەكان ئەفەرن .. تا ئىستا باخەوانىك
بۇى نىھ گولەباغىك بە قاچاغى بفرۇشىتە
چاچىيەك و بۇنى چايەكەى پى خوشكات ..
پشيلەيەك ھەدى نىھ دەست لە گەل مەيمونىكى
باخچەى ئازەلندا تىكەلكات تا بتوانىت مۆز لە
عەمبارەكانەۋە بەدزى دەرکات و بىفرۇشىتەۋە
دەرمانخانەى مارەكان ..

تائىستا نەكراۋە شوبەھە لە مېشۋولەيەك كرابىت
لەناۋ مەخزەنى تۆز و دەرمانەكانى بىستاندا لەسەر
دزىيەۋە دەرکرابىت .. نەبوۋە دار ھەنارىك رۇژىك
گلەيى لە فەرمانبەرى كۆزە سپىندارەكان كىرەبىت و
گوتىبىتى ئەو و چنارەكان رىككەۋتوون
سىبەرەكانىيان بە گران بفرۇشنەۋە ھاۋلاتىيانى
باخچە لە كاتى كوژانەۋەى مانگدا ..

نەبووھ .. بەھییک گلەیی لە مازی ئەو دۆلانیوھ
بکات کە گوايە با کانی ھاوین ئەشارنەوھ تا نرخ
سەھۆلی داریسێوھکان بەرزبیتتەوھ ..
نەخیر لەم مەملەکەتەئەئیمەدا .. کە دوا مەنزڵگەییە
بۆ چەوسانەوھ و میژوو .. ئیدی کەس ناتوانی باوەر
نەکات کە گۆلەکانی بەھەشت لە گۆلەکانی ئیمە
جوانترین .. کەس ناچیتتە ئەقلیبیوھ حۆریبەکان ..
لە ژنەکانی ئیمەوھ خۆشترو ناسکترو و جوانترو بە
تامترین .. ناکریت باوەر نەکەین کە ئیمە زۆر لەوانە
بەختەوهرترین کە ئەچنە بەھەشت .. ناکریت ھەر
کەسیک کە روژنامەئە کیلگەکانی گەنم و جۆئە ئیمە
بخوینیتتەوھ .. باوەر نەکات ئیمە چەند جوان و ..
چەند .. بەزەوق و چەند ئازاد و زیرەکین .. تا ئیستا
رووی نەداوھ .. باریک ماچی قاچاغ لە شەویکدا
گیرابیت .. نەبووھ کچەکانی ھەنار یان سیوھکان
لەسەر فرۆشتنی مەمکەکانیانەوھ گیرابن .. لیژەدا
.. تاوانەکان .. کارەساتەکان .. ھەتا زریانە توپە و

تۆفانە رەشەکان .. لیژەدا خەلاس بوون ..
شەپەکان لیژەدا کوژانەوھ .. ئیستا لەسەرکردە
دەرەقەکانی ئەوسادا .. نەوہیەک پی ئەگات دلییان
لە گولالوکی بەھاراندا نەرمتر و لەگەل لەرینەوہی
گەلاکاندا .. بەلادا دین و شلتین پیاوی دونیان لە
بەرامبەر دیمەنە جوانەکاندا .. وەک رووبار و ئاو
ئەپرژینە ناو باخچەکانی جوانی و سۆز .. ھەموو شتە
ناخۆشەکان لیژەدا بۆ کوژتا خوا حافیزیان لە
خواکرد و توانەوھ .. خوا حافیزیان لەزەوی کرد و
لەناو گریانی خویندا بوونە ھەلم و وەک پفیك لە
ھەوادا کەوتنە بۆشایی ..
ژنەکەم مەچەکی گرتم و رایتەکاندم .. ئەئە پیاوھ
جوانەکەم .. ئەئە پیاوھ شیرینەکەم .. ئەئە
دڵناسکتین پیاوی زەمین .. شوختین شاعری باغ ..
پیاوھ پەر لەنیرگز و بۆنەکەم .. تژی لە سحر و وەفا ..
پیاوھکەم گویم بدەیی .. بەو گوچکە تەنیاہت ..
تەماشامکە بەو چاوە تاقانەت .. بۆنمکە .. کە لووتت

بووۋە بەيەك كۈن .. قۇم بۇخەرە ناو ئەو دەستە بى
پەنجەيەت .. بانگمكە بەو بى دەنگىيەت .. لە گەلمدا
بنوو بەو قاچە تەنيايەت .. ئەى پياوۋەكەم پياوۋە
جوانەكەم كە لە نيوۋەپرا بە نيوۋە بوويت .. تۆ و ئەو
جوانىيەت .. سۇراغى كچەكەم .. لەم با يانەوۋە بۆ بكة
.. كە كپنۇشت بۆ ئەبەن .. پرسىياري كچەكەم لەو
رېيوارانە بكة كە لىت ئەترسىن .. ئەو مەلانە كە لەبەر
سىبەرى دارەكانتدا بە كزۆلەيى ھەلنىشتون و ئەلەرزىن
.. پرسىياريك لەو پايزەى ئەنيەت بكة .. پرسىياريك
لەو كۆترە بىدەنگانە .. بە چاۋە تاقانە و پپر ناز و
لەخۇبايىيەكەم .. پىمگۈوت .. ئەى ژنى جوان ..
لىمگەپرى ئىدى نىرگزەكان لەناو مندا شىن نابنەوۋە ..
ھەنارەكان لەناو مندا ناروۋىنەوۋە .. گمىنەكان ..
دەنگى كەنارىيەكان ناگەنەوۋە گوچكەكانى من .. من
تەماشام بۆ ئەو باخانە جارىكى ترناجووليتەوۋە ..
من ئىستاكە پياوۋىكم .. پپر لە ھەتاۋى غەرىبى ..
ئىستا ھەموو خەلىياقەتەكان غەرىبن لەمن .. ھەموو

نافەرىدەكان نامۇن بە روانىنەكانى من و گوشتى من و
بۇنى من و سەرنجەكانم .. بپرۇ تۆ غەرىبترىن ژنى ..
كە ئەشزانم ژنى منىت ..، من كەنارى و باخچە و
پەپوۋەكانى خۇشم ناناسمەوۋە .. بىرم ئەچىت ..
من رۇژىك ھەيوانىكم دروستكرديت .. تەنيا بۆ
ئەوۋى پاسارىيەكان تيايدا بپرن .. بىرم ئەچىت من
كۆشكىكم لە رىحان چىكرديت بۆ ئەوۋى
پەپوۋەكان بىن لەوى خەنە لە پپرچ و پەرچەم و
دەستى خۇيان بەن .. بىرم ئەچىت ئاسۆيەكم بە
نىسانوك و پەمبەيى كورىكەى خۇخەكانەوۋە رەنگ
كرديت تا كۆترە كىويىيەكان بىن تيايدا لانە بكن ..
بىرم ئەچىت من باخىكم كرده جيازى بوكىنى
كەنارىيەكى تاقانە .. بىرم ئەچىت من رىى دەريايىيەكم
گۆپى تا مالى قومرىيەك خراب نەكەم .. بىرم ئەچىت
پايز چىدى ئەلىت .. گورانىيىزەكە چەندىدى ھاوار
ئەكات و .. ئەم رووبارى خوينەش ئەگاتە كوى و ..
منالە چەتوونەكەش چى بەسەردىت ..؟ ئەكۆرژىت

يان له دواكولانهكانى مردندا ئەتوانىت بچىتته دەر .. ئەتوانىت خۆى بازدا تە .. باغىك پەر له پرسیار و گومان .. نزانم .. من بیرم ئەچىتت ئەو چا و جوانه بیژمۆتە .. ئەگەر بیئت و دەستى بگاتە هەنارى ئەو گومانانەوہ .. ئەبیئت پىشبینى کارەساتى گەورەبکەین .. ئەگەر دەستى بگاتە سیوہکانى ئەو پرسیارانە .. ئەبیئت وینای زریانى عەنتیکە بکەین .. ئەم منداڵە .. هەم زىرەکە و هەم توپرە .. هەم نامۆیە و هەم شارەزا .. هەم تى ئەگا و هەم بزر .. ئەو لە دەروازەییەکەوہ هاتۆتە ژيان .. کەم کەس لەو دەروازەییەدا بەرئەبیئتەوہ .. ئەو لە پەنجەرەییەکەوہ فەریوہتە ئەم باغە .. کەم کەس لەو پەنجەرەییەدا .. ئەفەرىت .. ئەوہى لەو دەروازە و پەنجەرەییەشدا بەرئەبیئتەوہ و بفرى .. يان شىت ئەبیئت يان ئەبیئتە فەیلەسوفىكى سەر سەخت ، يان ئەمریت .. يان ئەبیئتە لاسارتىن پیاو و کوشتەترىن ئافەرىدە .. يان ئەبیئتە شلترىن مروۆ .. يان پیاوى لافاو ..

ئەم پەنجەرەییە پەرە لە جادوو .. کەس نزانىت ئەم منالە چ جادوویكى خستۆتە باخەلییەوہ .. بۆیە هەموو شتەکان مەراق ئەکات .. ئەتوانىت هەندىجار گول محەمەدییەکان وەك هەنارىكى دەوبەش واق وەرماو بکات بە حىکایەتە سەیر و سەمەرەکانى .. ئەتوانىت پشیلەکان رەپ بکات .. بە خەيال و ئەندىشە سامناکەکانى .. ئەتوانىت کسۆکەکان بتوقىننىت .. بە گىرانهوى بەسەرھاتى گورگىک لە سەفەرىدا بۆ ولاتى کەمتیارەکان .. ئەو کورە مەلعونە .. تەماشایەك لە چاوانى هەییە وەکو تەماشای تەوانکارەکان .. ئەو کورە بەد بەختە .. گومانىک لە قەسەکانى هەییە وەکو گومانى فەیلەسوفەکان .. ئەو کورە جوانە .. بیژایەتییەك لە جولەکانى هەییە وەکو بیژایەتى رىوییەکان .. ئەو لە هەندى ساتدا لەوہ ئەچىتت فیلبازترىن کورى ئەم زەمىنە وەیشوومەییە بیئت .. لە هەندى کاتیشدا لەوہ ئەچىتت گوناھترىن منداالى میژوو بیئت .. ئەو ئەتوانىت شتە دوور و

نزيكەكان .. ويكچوو و هاودژەكان له خۆيدا
كۆبكاتەوه .. بۆيه له كورپى ئەفسانەو ئەو چيروكانە
ئەچيٽ كە كەس ناتوانيٽ پيشيني قسه و رووداو و
چالاکييهكانيان بکات ..

ئەو كە بە سەلامەتى لەو دەروازەيدا پەريوەتەوه ..
رەنگە كورپى يەكيك بوويٽ .. فالگرەوه بوويٽ ..
يان نووشتە نووسيكي مەعلان و شارەزاي فيلى
ئافەريدەكان بوويٽ و هەموو شتەكاني بەر له
كوشتنيدا بەو مندالەي گوتبيٽ .. يان كى ئەلى ..
رەنگە رووداوهكە هەمووى بەشيك بيٽ له فيلەكاني
ئەو .. لەو درۆيانەي زۆر بە مەحکەمى ئەيانچنى ..
رەنگە .. ئەم بيژييه له مالهوه هەلاتبيٽ .. هەر
بۆيەشه لەهيچ كوچهو كۆلانيكي نووسەرە
پيرەكەدا نەگيرسايەوه .. رەنگە هەر بۆيەشه باوەرپى
بەكەسەوه نەبيٽ . هەر بۆيەشه نەبيٽە هاوپرپى
منالەكان .. ئەو منالە له لوغزيك ئەچيٽ .. كە خەريكە
ئەويشم لەبیر ئەچيٽ ..

من تەواو ژنەكەم .. من تەواو .. نامەوى چيدي
لەگەل مندا راکشيٽ .. من ئيستاكە بەو نيوەيهي
خۆمەوه .. لەو کاتەي تۆ سۆراغي كچهکەت ئەکرد ..
من دەستيکم له پەرون بوو و رويشت .. بۆ كوي نزانم
.. ئى زۆر پييهوه ئاسوودە بووم .. لەو کاتەي كە
كچهکە بەسەرھاتى كوشتنى خوى بۆ گۆرانبيژەكە
ئەگيرايەوه من قاچيکم پەرى و بزبوو .. بۆ كوي
رويشت نزانم ؟ من ئيستاكە لەگەل خۆمدا نيوەيهكەم
.. هەست ئەكەم .. لەجاران تەواوتر و پتەوترم .. ئى
نزانم شتەكان هەر هەموو شتەكان بە ئاوسى دینه
پيش چاوه تەنياكەم .. هەورەكان ئاوسن بە رەنگى
باران و بەفريكى عەجيب .. بەفريک كە قەت بەو
رەنگ و شكلەوه نەپژاوەتە ئەم هەوارە .. باخەكان
ئاوسن بە دەنگى سەيرو سەمەرە .. كە هەرگيز ئەم
دەنگانە لەو هەوارگانەدا كەفيان نەکردووە .. من
هەست ئەكەم خۆم بەو لەشە نەشميلەيەم ئاوسم بە
هەستيكي غەريب .. غەريپتر لە گۆرانبييهكاني بەبەغا

.. سەيرتر لە مەكرهكانى كەنارى .. عەنتىكەتر لە بەسەرھاتى شەيتان .. شعورىك وەك خوین و ئارەقە لەبن چەرمدا كەف ئەكات و بەجەستەمدا وەكو ئەوەى بەشەقامەكانى رۆحدا پىياسە بكات .. ئاوا ئەسووپیتەوہ .. وەكو ئەوەى دەنگە ھىلىك بىت و لەناو چايدانى گەرمى چاوەكەمدا بتویتەوہ .. وەك ئەوەى قەندە شەكرىك بىت و لەناو زارمدا ببى بە تف ...

ئەم شعورە بەرەو لایەكم ئەبات .. كە نزانم تاوانكارىيە .. يان پاكبوونەوہ .. نزانم كا ئەم رىگەيە ئەچیتەوہ سەرگولە حاجىيەكان .. يان ژالەكانى مردن .. ئەچیتەوہ بەر بارانەكانى ئاسوودەگى يان زريانەكانى كوشتن .. نزانم بەو رىيەدا ئەچمەوہ سەر شەپگەكان .. يان خەونىكى سەوز .. ئەچمەوہ حىكايەتيكى نەمرى .. يان ئەفسانەى دۆران و بۆ ھەتا ھەتايە ...

نزانم ئەم مەفرەقە بوکۆيم ئەبات ..؟ بۆ باوەشى سۆزانييەك كە تا ئەبەد تيايدا بگرييم .. يان باوەشى فريشتەيەك بۆ كۆتا ھەر نەسيحەتى تۆبەبوونم لىبكات .. ئەچمەوہ بەيارەكانى عەشق و لەويدا ئەمرم .. يان لە كىلگە مین رىژكراوہكانى شەپرف و نامووسدا ئەبمە جەلادىكى تەفەنگ بەدەست و لە پاسارييە قەحپە و گولە سۆزانييەكانى پاك ئەكەمەوہ .. نزانم ئەبمە پاسەوانى ئەم گەلا عاشقانە .. يان زەعیمی ئەو تيمەى بريار ئەدات باخچەكان و شەقامەكان و كىلگەكان پاك كاتەوہ لە سۆزانی و بى حەياكان .. ئىستا لای من ژيان لەويۆ دەست پى ئەكات .. لە باخە رووسوورو شەرمەكانەوہ .. كە گولەكانى بۆ ئەو ديوى باخچەكان نوێژ ئەكەن و پاسارييەكانى بۆ ناديارىيە ھەتاو رۆژو ئەگرن .. ژيان لەويۆ دەست پى ئەكات كە حورمەت بۆ كۆتاييەكان زياترە لە سەرەتاكان .. ھى وتراوہكان لە نەوتراوہكان .. ژيان لەويۆ روونە وەك لەپى دەست .. ئاسانە وەكو

فپرکردنی ناویکی تهزی .. ژیان لهویوه بهرهه م دیت ..
که هه موو شتهکان ساده و ساکار و به سیبوری بن ..
من تهواو نامهوی و شیری خوّم به هاوکیشهکانی
گومانی ئه و بی باوهپ و شهکاکانهوه لهدهست بدهم ..
با ئه م کوفر و مهراقانه رینماییم نهکهن .. بهرهو
مهفکانی ماناو .. ماناکانی مهفنا .. بهرهو کردهکانی
وتن و وتنی کردهکان .. بهرهو نامویییهکانی زمان و
زمانی نامویییهکان .. من هه رگیز نامهوی وهکو ئه و
گومانانه .. وهکو مار دریزیمهوه ناو میرگه
خویناوییهکانی میژوو و فیلهکانی سیاست ..
من ماندووم .. ئه ی ژنه جوانهکهم .. من ماندووم ..
ماندووم له مهکتبهی حهقیقهت و له وانهکانی
ئاسوودهگی و نامووسهوه کهوتووم .. به باغیک ئاخ و
زامهوه نمرهکانی سهه کهوتنم له حساباتی غهدر و
خیانهتهکاندا پی کو ناکریتتهوه .. من بیرم ئهچیت له
وانهکانی ژندا .. فییره چ بووم .. فییری عهشق .. یان
خو کوشتن .. فییری خوشهویستی یان فیلهکان ...

فییری نالداری یان زیزبوون .. فییری ئهقین یان شهپ
.. نزانم لهگهل ژندا بوومه برادهری فریشتهکان .. یان
دوژمن .. بوومه ئهوینداری شهنگهبییهکان یان
رهفیکی گورگیکی ئهفیونخوّر .. نزانم لهگهل ژندا
فییربووم گوی له شیعر بگرم .. یان تههدیدهکانی
ههویکی رهش .. فییربووم بچمه ژوانی وشهکان ..
یان مهوعدی رهشی قومارچییهکان .. فییربووم لهگهل
گیاکان پیاسه بکهه یان خوّم بخمه رووباری
حهرامهوه .. فییربووم بچمه هاواری سیپهپهکان له
بهیانیدا یان کوژانهوهی کوریکه سپییهکانی گهراز ..
نزانم بیرم ئهچیت دواچار کهینی بوو ژنهکهم ماچ کرد
.. کهینی بوو کچهکهم کرده باوهشم و دهنگی
ریکوردههکهی بلند کرد .. رهنگه زهمهنیکی زور
دریژ بیت ئهوهندهی حهقایهتهکان دوور بیت ..
ههندهی زهمهنی شهپهکانی رم و تیرهوه دوور بیت ..
بیرم ئهچیت کهینی بوو .. دوا جار تامم له گورانی و
گهرازی باخهکانی ئاوازهوه کرد .. کهینی بوو دوا

جار به بینینی پیشانگای ئەم سنه و بهره شیوه کارانه و ته ماشام سازبوو .. کهینى بوو دوا جار چوومه شایى کارژیکى برادر .. کهینى دوا جار له گهله نیرگزیك شعریکمان چاککرد .. کهینى له گهله وه نه وشه یه که حهقیقه تیگمان له کانییه کدا وه که وهه ردیته وه .. کهینى بوو دوا جار گۆرانییه کانمان له گهله پاسارى و گورگه کانه وه گووت .. کهینى بوو له گهله سه گیکدا چوینه مالى مام ریوى و ئه ویش باسى موغامه ره کانی جهه نه مى بو ئه کردین .. بیرم چوو کهینى بوو دوا جار به ژیانم گووت .. چهند جوانیت؟ به مروقم گووت چهند گه ورهیت ..؟ به باخچهم گووت چهند ته ریت .. به چيام گووت .. چهند ئیحا به خشیت ..؟ به رووبارم گووت قوربانتم بم .. به هه وره کانم گووت .. سه فەرتان خووش .. به نیرگزه کان هه ی ئافه رین .. به چناره کان سیبه رتان کهم نه بییت .. کهینى بوو دوا جار له خه مى بییه کاندای چوومه باخه کانی گوله باغ و پرسىارى بوئوخوشتین

دکتۆرم کرد ..؟ کهینى بوو له رووباردا پرسىارى ساردترین تنۆکم کرد بو گول کنیریکى نه خووش ..؟ کهینى بوو .. جوانترین ریحانم له گهله شوخترین شلیردا ته عاروف پیکرد ..؟ بیرم نایهت کوئایى شته جوانه کان کهینى بوو .. بیرم چوو .. بیرم نه چیت .. ئیستا نزانم من ماندووم یان ئاسووده .. شه کهتم یان به هیژ .. خووشمه ویی یان رقم لیته .. من خه ریکه بزر نه بم له ریحانه کان .. له کوتره کان .. له ژنه کان .. له گۆرانیییژ و مناله کان .. خه ریکه تاقه چاوه کهم کز نه بییت و خه والو نه بییت .. خه ریکه کونه لووته ته نیا کهم نه گیریت و بوئ ناکات .. بوئ به گولى ههقیقه تیکه وه .. به دنکی مه رگیکه وه .. خه ریکه پییه کهم نزانیت له سه ر چی وه ستاوه .. ئاگر یان ئاو .. پشکو یان خو له میش .. بیرم نایهت .. له مالم یان له باخچه .. له هه یوانه کهم یان له شانۆ .. له سه ر چی دانیشتموم .. کورسى و میزه پلاستیکییه که ..؟ خه ون بوو یان خه یال چیرۆکی پاییزه توپه که .. توپه بوو یان

كوان ئەوان چيان بەسەر ھات و بۇ كوى رۆيشتن
.. چوون لە كارەساتيەك بگەرپن .. يان وەيشوومەيەك
بگرنەوہ .. چوون تاوانيەك بكەن .. يان باخيەك بپرئەوہ
.. چوون جۇگەلەى عەشقيەك بگرنەوہ .. يان رەزيەكى
سۆز وشك كەن ؟ نزانم .. چيم بەسەر ديت لەم
بيابانى فەراغەدا .. لەم پيدەشتەى كە ماناى تيادا
ئەبيتە سفر .. كەھەقيقەتى تيدا ئەبيتە رەشۆلەيەكى
كوژراو و چاو لەسەرى ناوہستيت .. چيم بەسەر
ديت لەم گولزارە بى رەنگەدا .. لە بۆشايى
رەنگەكاندا راستييەكان هيندە كال ئەبنەوہ كە
نابينرپن ئەبنە برينيك پەنچە ناتوانيەت دەستيان
لييدات .. من ئيستا پياويكى تەنيام .. نيو پياويكى
تەنيام .. بى پەنچە و بى زەوق .. بى دەنگ و
گوييەكى كز و گونيك و قاچيەك ھەيە .. ئەوہ چ
شەپريەكە .. لەناو مندا خوى ماتداوہ .. چ بوركانيەكى
تورپەيە لەناو دەماغمدا خەريتە بۇ ويرانكردنى

شاريەك دروست ئەكات .. ئەوہ چ فيليەكە .. نامووسم
لە جوانى و عەشق ئەيكات ؟
خەريەكە ئەبمە پياويەك لە پياوانى ئەشكەوت ..
رەبەنيەكى سەرسەخت لە بەرامبەر حەزەكانى
جەستەوہ و بەزمەكانى گوشت .. خەريەكە ئەبمە
مەخلوقيكە لە تەقوا بۇ ھيزە ناديارەكانى ئەوديوى باخ
و جارە گۆلەكان .. ئەو ديوى ھيلەكانى فكر و
پنتەكانى بيركردنەوہ .. دلەم كە بۆتە نيوہ و خوينيك
فري ئەداتە چاوەكەم پريەتى لە رق و حەزى كوشتن
.. غەرقة لە كەفى ويرانكردن و لەناوبردن .. تزيە لە
كولى برينەوہ و سرينەوہ .. ختمە لە كويزەوہرى و
بەدبەختى .. نگووم بووہ لە جەھالەت و تاريەكى ..
دلەم .. دەمارەكانى بەو فتنانەوہ شل ئەبنەوہ كە
زريانەكان بەريئەدەنەوہ گيانى ميروولەيەك .. بەو
كوشتنانەوہ خاوەن ئەبنەوہ كە تاقيەك بازى چەكدار لە
گەل كوئريەكى ئەسیردا ئەنجامى ئەدەن .. بەو
تاوانانەوہ ئاوەن ئەخواتەوہ كە گورگەكان بەروژى

رووناك له باخچه تاریکه کاندا دهرهق به ئاسکه
چاوجوانهکان ئهجامی ئهدهن .. ئیدی مهودای
تاوانهکان چهند گه ورهبن .. دهمارهکانی ئهم دلّه
کوشندهیهش ره پتر و رهقتر ئه بیئت ..

خوا عالیمه .. خوینیک له چاوهکهم فیچقه ئهکات ..
که ههر ته نیا ئه گهر ژنه کهم بتوانیئت وهسفی بکات ..
مه گهر ته نیا ژنه کهم بتوانیئت بو یادگار له دهفته ره
خالدارهکانی ریواسیک بینووسیتته وه و مه گهر
بتوانیئت به په پری کلکی تاوسیکه وه له سههر شیفوونی
په پری په پوولهیه که وه ره سمی کات ..

ئهی پیاوه که ..، ئهی خواجه گیان .. ئه وه چ
تاریکییه که له ئه نییهی ئه و پیاوه وه ئه پزئیئت .. ئه وه چ
زریانیکه له ناو پرچی ئه م پیاوه دا دهردیئت .. ئه و چ
فهوزایه که له دماغی ئه و پیاوه دا وهک توفان و وهک
بورکان هه لئه کات .. ئه وه چ جهنگه لیککی بریندار و
درو هاره له چاوه کهیدا .. دهرئه پوقیئت ..!؟

ئه وه چ شه پیکه له گوناکانییه وه دیئت و بهر ئه بیئته
ئهم گیانانه وه .. ئه وه چ مه فرزه یه کی بییره حمی
پلنگه خوانه ناس و پیغه مبهر نه ناس و مروقه نه ناس
و وشه نه ناسه .. ئاوا بهرئه بنه ئه م خاکه به سته زمانه
.. ئه م کیلگهی گوله به پوژه ناسکانه ..؟ ئینجانه
نازنازهکان ئه شکینن .. گولدانی میلاقهکان خاش
ئه کهن .. ئه وه چ مه فرزه یه که .. پیاوه که .. تو
سهرکرده یانیت .. ئه وه چ مه فرزه یه که ههر یه که ی
باغیک خشخاشی له زار ناوه .. رووباریک ئه فیون
ئه خواته وه .. ولاتیك مهی له چاوانیدا بار ئه کات ..
ئه وه چیه خودایه گیان .. ئه وه چ خاکیکه ئیمه
له سهری وه ستاوین .. دوورگه قولهکانی جهه نممن ..
یان خاکه به دفره پرهکانی مه نفا بوون ..؟ ئه مه چ
ناسمانیکه له ژیردا ئه نالیینن .. هه وارگهی دپنده ترین
وهرز .. وهرزیک که فشی به توفانهکانی زستان و
گهرماکانی ته مموز و زریانهکانی پایز دیئت ..؟ وهرزیک
که گالتهی به بورکانهکانی خاک و ره شه باکانی

ناسمان و فتنه‌کانی خواوه دیت ..؟ ئه‌مه چ
غزه‌بیکه می‌رده‌که‌م سه‌رخۆش ئەکات به کوشتن و
کاولکردن .. چ وه‌یشوومه‌یه‌که می‌رده‌که‌م ئەکا
به‌سه‌سه‌خترین خوینداری حیکمهت ..؟ چ هاواریکه
.. می‌رده‌که‌م ئەکا به دوژمنی حه‌قیقهت ..؟ چ به‌لایه‌که
می‌رده‌که‌م ئەکاته باوه‌کوشته‌ی ئازادی ؟

چ به‌لایه‌که .. چ فهرته‌نه‌یه‌که .. چ قه‌زییه‌که چ
خورافه‌تیکه .. چ خواجه‌که .. ده‌ستی می‌رده‌که‌م ..
ئه‌خاته خوینی کچه‌که‌مه‌وه .. ئه‌ی خواجه‌گیان ..
ئه‌وه چ ئافاتیکه .. چ کاره‌ساتیکه .. چ موسیبه‌تیکه
.. چ ..

من نزانم .. تو باسی کی ئەکه‌یت و باسی چی
ئه‌که‌یت .. من ته‌واو هه‌موو شته‌کانم له بیر چوونه‌وه
.. ته‌نیا ئه‌وه‌م له‌بیر نه‌چووه .. که شته‌کانم
بیرچوونه‌وه .. من نیوه‌یه‌که ده‌ستی گرتم و نیوه‌یه‌که
بزری کردم .. کچی خاوه‌ن ده‌لاقه پر خه‌ونه‌که هات و
پیی گوتم .. ئه‌ی کابرا چه‌ند له باب‌ه‌گیانی من

ئه‌چیت .. باب‌ه‌ی دل‌ره‌ق و باب‌ه‌ی خو‌شه‌ویستی و نازار
.. تو‌ش ته‌واو وه‌کو باو‌کم له‌ناو خوینی لینجی ئه‌و
رووباری خوینه‌دا که به‌ره‌و مالی خوا ری ئەکات ..
چاوه‌ری کچه‌که‌ت مه‌که .. کچه‌که‌ت که هه‌ر له‌خۆم
ئه‌چیت .. ئه‌و سه‌ده‌یه‌کی دیکه‌ی ئه‌و‌یت تا
هه‌لسیته‌وه و نی‌رگ‌ز له چاوه‌کانیدا شین بن .. ری‌حان
له پرچه‌کانی برویت .. کوریکه هه‌نار له لیوه‌کانی ..
هه‌ل‌اله له گه‌رده‌نی .. گول‌اله له نیوان مه‌که‌گچه‌کانی
که هیشتا که‌س ده‌ستی لی نه‌داون .. له جیی
دل‌یشیدا هی‌لانه‌یه‌که بو کۆتره عاشق و هه‌موو مه‌له
خو‌شه‌ویست و ئەزیزه‌کانی یه‌کدی دروست ئەبی‌ت ..
شانه‌کانی ئەب‌نه جوانترین و خو‌شترین جی‌ژوانی
هه‌موو خه‌لیا‌قه‌ته عاشقه‌کان .. ئه‌ی ئه‌و باو‌که‌ی له
باوکی من ئەچیت .. کتومت ئه‌و‌یت .. ئه‌و‌یش نیوه‌ی
خۆی بز کردوو .. نیوه‌ی که‌شی بر‌دیه فه‌وزا ..
نیوه‌یه‌که حیکمه‌تی پی نه‌هیشت .. نیوه‌که‌ی که‌ش
ختمی کرده تاریکی .. ئه‌ی ئه‌و باو‌که‌ی وه‌کو باوکی

من .. غەزەبەتەن .. ئافاتتەن .. كارەساتتەن باوك ..
بېرۇ تا سەدەيەكى دىكە چاۋەپى كچەكەت مەكە
ھەلسىتەۋە و لەگەل ئەو رووبارى خوينەدا رى بكات
بە مالى خوادا .. چاۋەپى مەبە .. تا داۋاي لىبوردنى
لى بكەيت .. ئىدى ئەو پىۋىستى بە لىبوردنى تۆ نىە
لىگەپى .. با سەدەيەك لەناو ئەو خوينەدا ھزركات
.. حىكمەتەك لە كوشتنەكەيدا بەدىكات .. لىگەپى با
لە كوشتنەكەي حەقىقەتەك كەشفكات .. راستىيەك
ئاشكرات .. فىرپىت و بزانت مروف .. لە چ
غەربستانىكى كوشندەدايە و لە چ وىرانەيەكى
گەورەدا ژيان بى حىكمەت .. بى شەرەفانە ئەدورپىنى
.. با تىبگات .. مروف چ لەندەھوپىكە بۇ خوى و چ
گىلىك و چ عەبەسىكىشە لە جوود ..

تەنيا ئەۋەم لەبىر ما .. نىۋەكەي دىكە كە
رۇيشتىبوو .. ھاتەۋە و لەگەل نىۋەكەي دىمدا يەكى
گرتەۋە .. و ھەكو جارى جاران .. پىش ئەم فەوزايە ..
پىش ئەۋەي ژنەكەم كە چوۋ كچەكەم بخەۋىنىت ..

پىش بەسەرھاتى پايز و ئەو شتانەي دى كە بىرم
نەماون .. داۋاي سەرەتاكان ، پىش كۇتاكان .. لە
دەرەۋەي زەمەن و جىگەكان .. نىۋەكانم كە منيان
تەۋاۋكردەۋە .. نىۋەيەكەم كەبى دەسھەلات و نىۋەيەكەم
جەلاد بوو .. كە ھەردووكيان پىكەۋە پىيان گوۋتم ..
تۆ شەرىفىت ناموسى تۆ لە پەپى گولەكانى
بەرباران پاكترە .. شەرەفى تۆ .. لە ئاسمانى شىن و
سامال بىگەردترە .. ئەي پىاۋى شەرىف .. لەناو
باخەكاندا سەربەرز پىرۇ .. سەربىلند تەماشاي مەلەكان
بەكە ..، دەنگت با سەر دەنگى ھەموو قومىيەكان
بەكەۋىت .. رەنگت با لە ھەموو شىۋەكان جۋانتىر بىت
..، ئەي پىاۋى شەرىف .. تۆ دلىكت ھەيە ۋەك دلى
سەر كىردەكان ..، تۆ جەرگىكت ھەيە ۋەك جەنگاۋەرە
سەر رەقەكان ..، دەست و پەنجەكانى تۆ ..
لەدەست و پەنجەي پىاۋە رەشىدەكانەۋە ئەچن ..
سۆماكانت دوو كرىستالى رقىكن .. كە تەنيا لە
چاۋى پىاۋ كوزە بە ھەيىبەتەكانەۋە بىرىسكە ئەدەن ..

بهدهيان دهنګ له ناو مېشك و دهماغدا .. نه هاتن
و نه چوون .. زيرپه زنه كه م له هه موويان بلنډتر بوو
.. هه ندي شتي نه ووت .. به لام تپي نه نه گه يشتم چي
نه ووت .. نه گريا .. لي نه مئ زاني بو چي نه گريي ..
خه مي له چي نه خوارد .. قه هري چي بوو .. به چ
ئازاريك و بريني كه وه نه تلايه وه .. گووتم نه ويش
ژنيكه بي حه ياو گيل ..

چهند پيم گووتی نهی پياوه كه ..
په نجه كانت .. چاوه كه ت .. كچه كه ت .. كچه كه ت ..
كچه كه ت .. چهند هاوارم كرد .. دهنګت .. رهنګت ..
حيكمه تت .. چهند بانگم كردي و نه گه رايته وه ..
چهند پيم گووتی سوږاخي كچه كه م بكه .. سوږاخي
په نجه و چاو و كچه كه ت بكه .. نهی پياوه كه .. تو
كه يني ابوويت .. بوويته لافاوی رق و .. دروشمي
شهر و خواي فه نابوون .....

نهی پياوه كه .. نهی خواي گچكو كه ي مردن ..
ته ماشا كه .. به چ دستووريكي كویره وه حوكم

نه كه يت .. به چ شمشيريكي ژهنگييه وه وانه كان
نه ليپته وه .. به چ تاريكييه كه وه نه چيته ژوره كانی
عه شق .. بزانه له چ موسييه تيكا ورت كردمه وه ..
چيت به سهر هي نام .. نهی سهر داره كه م .. له پای چي
نهو خوینپرشتنه .. له پای چي نه م كویربوونه وه يه ..
له پای چي نه م جهنګه به فتنه يه .. له پای چي نه م
هه لوهرين و خه زانه كوشنده يه .. له پای چي نه م
رووخانه سامنا كه .. له پای چي .. نهی بي
شهره فترين پياوی زه مين نه م گو به ند و به لانا نه وه ..
نهی بي حورمه تترين پياوی نه م جهنګه له .. نهی
ناپاكترين دستي نه م قه دهره .. نهی توفانی
توره ات نهی مه شنومترين پياوی نه م گه پره كه
سهرليشيواوه .. نهی نابووتترين .. باخه وانی
باخچه كانی نه م شهره فانه .. نهی كه ئيبترين پايزی نه م
وه رزه شوومه .. نهی گيلترين په يقی نه م
دهستنووسه ره شه .. نهی به دترين بسته خاكي نه م
زه مينه بي فهره .. نهی ره قترين شكوفه ي نه م داره

رزىوہ .. ئەى نابووتى حەرفەكان .. ماىەپوۋچى دەستەواژە ھىچەكان .. حەشىشەى مېشك .. ئەى كۆمىدىتەين پالەوانى نەمەيشەكانى تارىكى .. ئەى خىراتەين سەيافى گولەكانى مېھەر .. ئەى تاوانكار .. ئەى مېردەكەم .. ئەى مېردەكەم .. ئەى كوشتەى وشەيەك .. كە قەرزارى نىت .. ئەى خەمخور و مەجنونى دەستەواژەيەك كە مانايەكت پى نەبەخشىت .. ئەى بەندى مەنتقىك كە حىكمەتتىك پېشكەش ناكات .. ئەى دىلى ئايەتتىك كە لەماناكەى ناگەيت و ناونىشانى ئاسودەگىت ناداتى .. ئەى ئەسىرى كلىلىك كە زنجىرەكانت ناكاتەوہ .. ئەى پىاوى ئاسمانىك كە ناتوانى تىيدا بفرىت .. ئەى مردووى خاكىك كە بستە زەويىەكت ناداتى .. ئەى شەرىفى شەپەف كە نامووست پى نەبەخشى .. كە حەيات پى نەبەخشى .. كە كەرامەتت ناداتى .. كە سەرفەرازىت بۆ خەلق ناكات .. كە بەختەوهرىت ناكاتە باخەلتەوہ .. كە كبرىاتت نارژىنىتە چاوەكانت ..

بخورىكى سەروهرىت بۆ دانانگىرسىنىت .. چرايەكت بۆ ھەلناكات ..

ئەى خاوەنى چاوە پىرەكان .. ئەى پىر و مەغرور خوت .. ئەى مەغرورتر لە حكەمت .. لە ئازادى .. لە دلرەقى .. لەم شەپەرى چاوانى خوت .. ئەى خاوەنى قاچە پىرەكان .. پىرتر لە كەدى ئەم كاژە بە عومرانە و قەدى ئەو سەنەوبەرە رزىوانە .. ئەى سەردارەكەم لەپاى چى .. كوشتنى ئەم كچە پىر شكوفەيەى ئەوين .. ئەم كچە مەفتوونەى خوشەويستى .. ئەو كچە چاۋ خالدارەى حەز .. ئەو كچە جوانترەى لە پەيامى دىنەكان .. شوختەر لە حىكمەتەكانى خودا .. نازدارتر لە فرىشتەكانى حەقىقەت .. خومارتر لە باخچەكانى وەفا .. دلبەرتر لە نىشتىمان .. بە شوقتەر لە ھەتاۋ .. تەرتر لە باران .. بە ئاونگتر .. بە خونوتر لە تەرترى پەيغى عەشقاۋى .. ھەلەلەر لە بونخوشترى نەسرىنى ئەم چارە گولە .. گەشتەين واژەى ئەم دەفتەرەى لەزەتە

.. شەوبۆتەرىن ئەستېرەى ئەم شەوہ بۆندارہ ..
.. گولشەنگەتەرىن كەدى ئەم شەنگەبىيەى جوانىيە ..
.. ئەرخەوانىتەرىن چاوى ئەم درەختە مەستە ..
خومارتەرىن نىگەى فەرىن .. نەشمىلتەرىن لەنجە لە
پىياسە و سەما ..

پەرسۆزتەرىن چەھچەھە لەو ئاھەنگەى خۆشىيەدا
.. شۆخانىتەرىن پىكەنەن لەو كەرنەقالەى
بەختەوہرىيەدا .. ئاى خوايە .. كچەكەم چەند پەپ
كچىنى بوو .. جەستەى .. روھى چەند تىرەبوو لە
شازادەيى .. كچەكەم شازادە بوو شازادە .. ئەى
خوای مەرگ .. ئەى خوای گچكەى مەحف بوون .. ئەى
پىاوى قاتل .. لەپاى چى ئەو شوعەلەيەت
كوژاندەوہ...!؟

تۆش وەك نووسەرە پىرەكە .. كە نەيزانى چى لە
خەلىقەتەكانى خۆى بكات .. ھەلسا ھەمووى بە
كوشتدان .. وەك ئەو رۆماننووسە بى پشىيە ..
نەيزانى چى لە پالەوانەكەى بكات .. ھەلسا

ئىنتىخارى پىكرد .. ئاى پىاوە گەورەكان .. چەند بى
دەست و بى دەرەتان و بى مەنفەزن .. چەند بى ئەقل
و بى فرسەت و بى سەودان .. ھەمىشە شەيدان ..
مردن لە كۆتايى باخچەكاندا ھەلگەرنەوہ .. ھەردەم
كوشتەى كوشتنىكەن لە قسە خەلاستان كات .. ئەى
پىاوە بى حلولەكانى ھاوكىشە سادەكان .. ئەى
پىاوە بى دەستەكان لە ئاست شەقى يەزدان ..
كەستان قفلىكى نىە جگە لەقفلى مەرگ .. ئەى
سەرخۆشەكان بە كوشتن تا ئەبەد .. پىاوە
مەحكومەكان بە لەناوبردن تا ئاخىرەت .. مردن ..
كوشتن .. ئاسانتەرىن گەمەى دەست و پەنجەو
چاوەكانتەنە .. بى مەسرەفتەرىن فەكرى بەردەستتەنە ..
بو كوشتن پىويست ناكات .. مەنتقىك بانگكەن و
باغىك پاسارى كۆبەكەنەوہ و شوينىك بە ھەتاو و
رىحان و كورىكە خۆخەوہ پەرازىنەوہ .. پىي ناوئەت
پەپى مەلەكان رەنگكەن و ئاسۆكان بنەخشىنەن و
نىسانۆكەكان يىنە سەر شەقامەكان و لەگەل

رېحانه كاندا رسته يهك بنووسن و له پيشوازي
سولتاني مردندا هه ليخن .. بانگ كردني مه لي مردن
.. بي مه سره فترين سه فوره لهم جهنگه له دا ..
گه يشتني خيراترين ريبواره به شه مه نده فوري شه
ده قهره دا .. له بهردهم سولتاني مردندا .. زيديه ..
قهتمره كاني جواني زيدهن .. ناي سولتاني مردن ..
چهند بي ده عيه و ساكاره .. چهند چاپووك و
چهلهنگ و هه ستياره .. ناي ره فيقيكي چهند ئيسك
سووكي شه پياوه بي شهرف و شهرفانه يه ..!!
سولتاني مهرگ .. ميوانيانه و .. له گوپرستاني
شه نووسهر و شه شرافانه .. وهكو ميوانيكي زور
مهتوازيغ .. زه وييه كانيان دريژترو پانتر شه كاته وه ..
عهرده كانيان به لاشه ي نه شميل و چاوكالاني دي
قهلهوتر شه كات .. سولتاني مهرگ شه ي جوانترين
ميواني سهر رووي زه مين .. شه ي ميهره بانترين
سولتاني چه مكه كان .. شه ي نزيكترين جيران له
قهتمهري شه و پياوكوژانه وه .. شه ي به سوزترين

هاوسهر بو شمشيري شه و مرو قخورانه .. شه ي ميواني
ئيسك سووكي هه ميشه يي شه ريفه كان .. من ته واو
هيچم بير نه ماوه .. دوا وشه ي شه يم ديوانه شم بير نه ما
.. وا چاوه كانم به ره و كوژانه وه شه پون .. گو يچكه كانم
به ره و نه مان .. لووتم شه فه وتي .. چه رمم شه سووتي ..
من له ناو خو مدا ون شه يم و ههنگا وه كانم .. پييه كانم
ناناسنه وه .. ده سته كانم ته و قه كانيان بز شه كه ن .. من
ته واو .. شه ي خه لياقه ته كاني ده و روبه ر .. ته واو من
ناوي هه مووتانم له بير كرد ناوي هه موو وه رزه كانم لي
بزر بوون .. ده فته ره كاني هه ست و كتبييه كاني
كتبيبخانه كه م .. ده ف و كه مانچه كان .. رووباري
خوينه كه .. نزانم شه كه ومه بو شايي و هه ست شه كه م
هه م گران و هه م به هه وا دا شه فرم .. نزانم من به ده وري
زه ويدا شه سووپيم يان باخه كانن شيتانه به ده وري مندا
خول شه خون .. منم هه لئه كشي م يان ناسمانه ديته
خوار .. من روو شه چم يان زه مينه سهر شه كه وييت ..
شه وه چ گومان يكه له كه لله مدا .. يان رو حمد ا سه ما

ئەكات ... چ پېشېبېنېيەكە بەرەو شېتى پالم پېوھ
ئەنېت .. چ فەوزايەك .. روحى ماندووى من
ئەپېچېتەوھ .. چى ئەو سەرەم گرى ئەدات .. كى ئەو
وینانەى بە بەر چاومدا وەكو تارماى دېن و كوېرم
ئەكەن لائەدات .. ئەى ئەمېرى وجود .. سولتانى
جاويدانى .. فەناى نەفس .. مەلەكوتى ئاسمان ..
رېخانە و دەسمالى بەرېووەوھ لەو ئاسمانە
پرتەقالېيەى لە پېش چاومدا دېن و ئەرۇن .. ئەو
باخە ھەلۇاسراوانەى لە بەر چاوانمدا .. ھەلئەوھرېن
.. دار و درەخت و بېستانەكان لە باوھشى يەزداندا
ئەكەونە خوار .. ئاى .. نزانم روحم لەگەل كى و چى
خەرىكە تەوھىد ئەبېت .....

بنالى .. بنالى .. ئەى پياوى غەرىب خۆم .. بنالى
لە ساتىكدا نالېن تاكە اوھىلاى رۇحە .. اوھىلاى
رۇحىكى برىندار .. برىندار و سەرگەردان ..
بنالى .. ئەى رۇحى خالى وجود .. بنالى .. لەناو
ئەو ماتەم و تازىەبارىيەى گولەكان لە باخچەكاندا

ئەيگېرن .. ئەو پەرسەيەى فرېشتەكان لە مالى خوادا
بەرپاي ئەكەن .. چ فەزاحەتېكە پېسبوونى ئەو رۇحە
.. چ موسىبەتېكە نەزىفى ئەو گيانە لەو ھەوايەدا ..
كە نە موعىنى دەستى ئەگرى و نە ئىزرائىل
ئەيكوژىت .. بنالېنە ئەى رۇح بۇ مەرگىكى ھەق ..
بۇ مردنېك كەباوھرت پېى بېت و خۇشت بویت لە
ئامېزت بگرى و دەست لە مەملانىى بېت و بۇ ئەبەد
چاوەكانت لېك بنىيت ..، بنالېنە ئەى روح .. كە زانېت
دوئيا ھېندە ھېچ و ھېندە ماىەپووچە .. بنالېنە ئەى
روح كە تۆ نەتوانى وەك سىوھىلېك ، وەك پەنگرىك
بگەشېيىتەوھ و لەگەل خۇتدا سووچېك لە
سووچەكانى وجود .. تەمەن .. لاپەرەيەك لە
لاپەرەكانى وەرزېك لە زەمەنەكان رووناك كەيتەوھ ..
بنالېنە ئەى رۇحى ناشاد .. كە نەتوانى نامەيەك لە
گول .. لە بۇنى ھەلألە پر كەيت و بېنىرېتە
وېستگەيەك لە وېستگەكانى عەشق و جاويدانى ..،

بناآه .. ئه‌ى پياوى پير .. كه شته‌كانت لى تىكه‌ل
بوون و .. زوو زوو .. زووتر .. له گولآه‌كان .. له
په‌پووله‌كان پير بوويت .. بناآه ئه‌ى كوشته‌ى جه‌رگى
خوآ و روحي خوآ و خوئنى خوآ ..

بناآه .. بناآه ..

بناآه و بزانه ئه‌و گورانبييژه چه‌ند توپه‌يه و .. له
ساتىكدا كه تو غه‌رقى په‌شيمانيت .. كه تو غه‌رقى
گره‌يه و ناآه و فرميسكه‌كانيت .. كه تو ته‌واو به‌ره‌و
كوئربوونه‌وه تا ئه‌به‌د ئه‌رؤيت كه تو خه‌لاس تا
ئه‌به‌د بى ره‌نگ ئه‌ژيت و ئازار ئه‌خؤيت .. كه تو تا
ئه‌به‌د .. بى قسه رى ئه‌كه‌يت و هه‌ر ساتيك ده‌جار
ئه‌مریت .. تو له‌و حاله‌ته نابووته‌دا .. له‌و باره
ئالؤه‌دا .. كه تا ئه‌به‌د مه‌حكومى به‌ جوئنى پارچه
گؤشتىكى جگه‌رت و وه‌ك بنىشت له نئو
ددانه‌كانتدا بيجوويت .. كه مه‌حكوميت په‌نجه‌ت
بخه‌يته چاويكى كچه‌كه‌ته‌وه و وه‌ك ئه‌وه‌ى ده‌ست
له كئىمى برينئىك بده‌يت .. كه تو مه‌حكومى به‌وه‌ى

تا ئه‌به‌د سه‌رت بخه‌يته ناو رووباريك له خوئنى
كچه‌كه‌ت و چاوه‌پرى بيت دواى سه‌ده‌يه‌ك هه‌ئسيته‌وه
و... بلئيت .. بمبوره .. بمبوره ئه‌ى كچى جوان ..
كچى بيگوناھ .. بمبوره .. منى پيرو كه‌نه‌فته و
په‌كه‌وته ببوره .. بمبوره ئه‌ى هه‌تاوى كوژاو ..
ئه‌ى ئه‌ستپه‌رى كوژاو .. ئه‌ى گولئى ئه‌م مه‌مله‌كه‌ته
برينداره .. بمبوره .. بمبوره ..

ئا له‌و ساته‌دا بيزاره‌وه .. گورانبييژه توپه‌كه .. بى
ده‌ف و كه‌مانچه‌كه .. له ره‌شپه‌ئى چاوه‌كانى دوو
پلنگى ره‌شى بريندار ئه‌نالئىن .. كه به‌و حاله‌ته
مه‌ئووسه‌وه ئه‌تبئنى .. دئت و بيده‌نگ .. كه تو
سه‌يرى پلنگه ره‌شه‌كانى سو‌ماى ئه‌كه‌يت .. كه ئه‌و
جه‌نگه‌له تاريكه به‌دى ئه‌كه‌يت كه ئه‌و دلؤپه
شيربييه‌ى له قولايى جه‌نگه‌له‌كه‌وه دئت و له چاوى
پلنگه‌كانه‌وه دئنه‌ ده‌ر و وه‌ك سپيترين پنتى زه‌مين
ئه‌كه‌ونه سه‌ر سنگى كچه شه‌لالئى خوئىن و
ماچه‌كان .. غه‌رقى گوله و گولآه‌كان .. له‌و ساته‌دا

لەو دەمەدا .. بەو حالەدا .. كە تۆ بە حال .. بۆ دوا
جار رەنگىكى سىپى ئەبىنى بۆ دوا جار دوا رەنگ
ئەبىنىت ، گۆرانىبىزە تورەكە .. تفت لىئەكات
.....

تەواو